

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra výtvarné výchovy

Mapy vody

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Lucie Říská

Učitelství se zaměřením na vzdělávání pro SŠ

Vedoucí práce: prof. ak. mal. Dalibor Smutný

Plzeň, 2024

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni dne

.....

vlastnoruční podpis

Ráda bych tímto poděkovala prof. ak. mal. Daliboru Smutnému za odborné vedení mé diplomové práce. Především si vážím jeho uměleckého pohledu, který navedl mou tvorbu zajímavým směrem.

Úvod

V této diplomové práci se budeme zabývat vodou v umění. V teoretické části se podíváme na různá společensko-kulturní oblasti, v nichž se objevuje toto téma. Bude nás zajímat symbolika vody v náboženství a vztah umění a přírody. Blíže se podíváme na díla Zarii Forman, Christa a Jeanne-Claude, Roberta Smithsona. V neposlední řadě se zaměříme na díla vybraných umělců Williama Turnera, Clauda Moneta a Davida Hockneyho.

V praktické části nalezneme popis a význam čtyř uměleckých děl patřících k této práci. Jedná se o velkoformátové malby akrylem na plátno. U každého díla je stručný popis jeho vzniku a vývoje. Technika je u některých obrazů kombinovaná s malířským tmelem či pastelem. V každém obraze je jiným způsobem zaznamenáno vlastní pojetí vody – rosa, led, kapka, kaluž – které v sobě obvykle skrývá jistý přesah.

V didaktické části se seznámíme s odučenou výtvarnou jednotkou na Mikulášském gymnáziu. Hodina v sobě kombinuje hravé až vědecké prvky spolu s rozvojem žákovských kompetencí – jemné motoriky, sociálních kompetencí, osvojení si nové techniky.

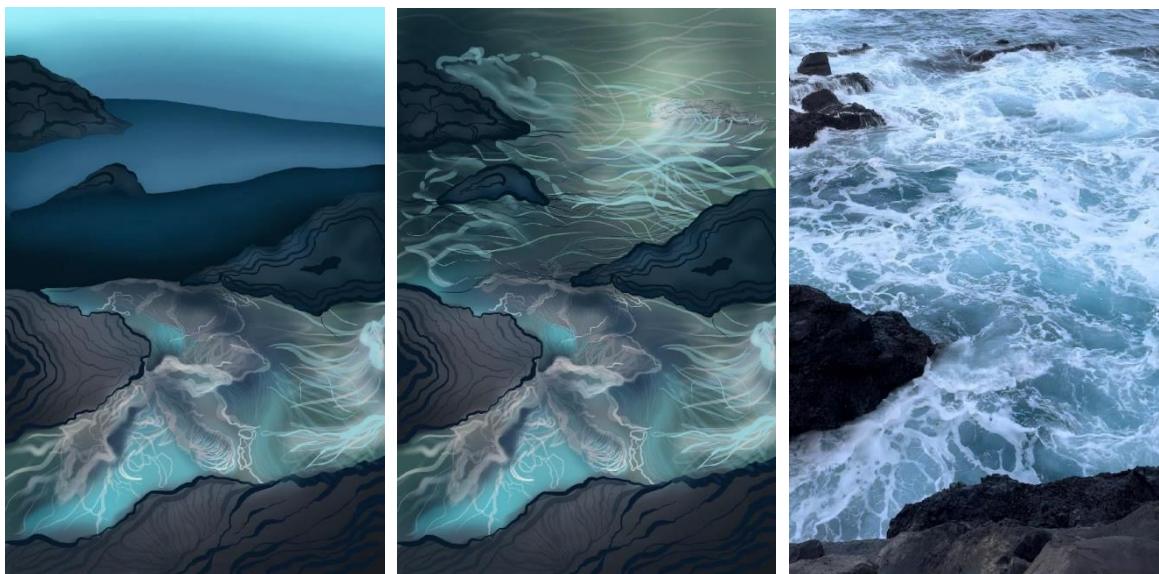
Pro účely této práce jsme zvolili vkládání obrázků přímo do textu, abychom zajistili logickou návaznost textu a uchovali kvalitu jeho významu. Seznam příloh je uveden na konci práce.

Obsah

Hledání námětu	1
1. Teoretická část:	5
1.1 Symbolika vody v náboženství a mytologii.....	5
1.1.1 V mytologii	5
1.1.2 V bibli	7
1.2 Vztah umění a přírody	8
1.2.1 Land art jako návrat k přímému kontaktu s materiálem a přírodou.....	9
1.2.2 Site specific.....	10
1.2.3 Dokumentace klimatických změn v pastelech.....	12
1.3. Století páry v podání Williama Turnera	14
1.4 Ukryto pod lekníny – Monet.....	16
1.5 Bazény Davida Hockneyho	19
2. Praktická část:	21
2.1 Rosný bod	21
2.2 Kapka dávající život	23
2.3 Tající ledovec.....	26
2.4 Louže – tichý odraz.....	31
3. Didaktická část:	35
3.1 Didaktická struktura výtvarného úkolu.....	35
3.2 Pojmově obrazová mapa k výtvarnému úkolu.....	37
3.3 Plán výtvarného bloku:	38
3.4 průběh výuky	38
1. výtvarný blok (2 vyučovací hodiny): prezentace dot painting, výtvarný experiment, promítnutí fotografií	38
3.4.1 Prezentace dot painting	38
3.4.2 Výtvarný experiment – lávová lampa	41
3.4.3 Promítnutí fotografií z experimentu	42
3.4.4 Skica	45
2. Výtvarný blok (2 vyučovací hodiny)	48
2.1 Malba obrazu technikou dot painting	48
Fotodokumentace finálních obrázků 1. skupina:	49
2.4 Reflexe s plastovými víčky	53
Použitá literatura	56
Seznam obrázků	58

Hledání námětu

Téma vody si mě našlo samo, můj způsob malby a kresby vždy směřoval spíše k oblé linii. Při seminářích s panem profesorem Smutným jsem měla možnost začít téma vody zkoumat. Zaměřila jsem se na abstrakci, se kterou jsem dosud neměla žádné zkušenosti. Na základě fotek vody, které jsem vyfotila u moře nebo při procházce blátivou cestou, jsem vytvořila tyto obrazy v programu *Procreate* a následně je vytiskla. Celý proces mě velmi zaujal, rozhodla jsem se, že bych ho chtěla rozvinout v diplomové práci. Co se vám první vybaví, když slyšíte slovo voda? Pravděpodobně vás napadne hladina, proud či tok vody. S oběma těmito prvky jsem již v seminářích pracovala, a tak jsem se pokusila na toto téma podívat z jiné perspektivy. Kladla jsem si otázky: Co všechno je voda? *Jezero, řeka, potok, moře, louže*. Jaké může mít skupenství? *Pevné, kapalné, plynné*. Co všechno lidstvu voda přináší? Jaká je její symbolika? Je voda pouze vodou nebo může mít další skryté významy? Je a byla voda inspirací pro umělce? Na tyto otázky budeme hledat odpovědi v této práci.

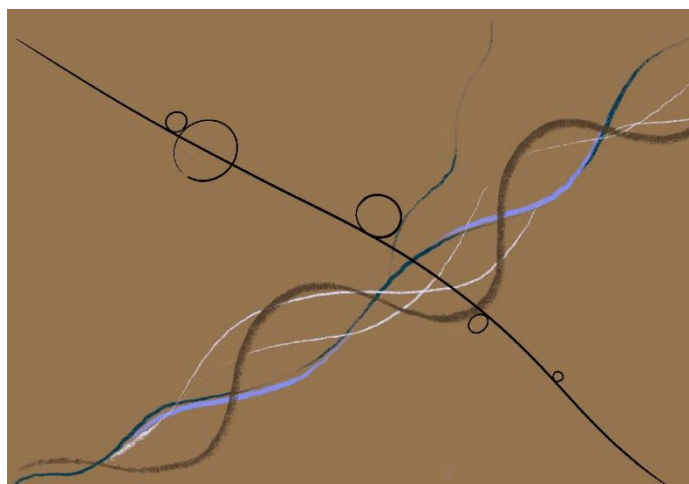
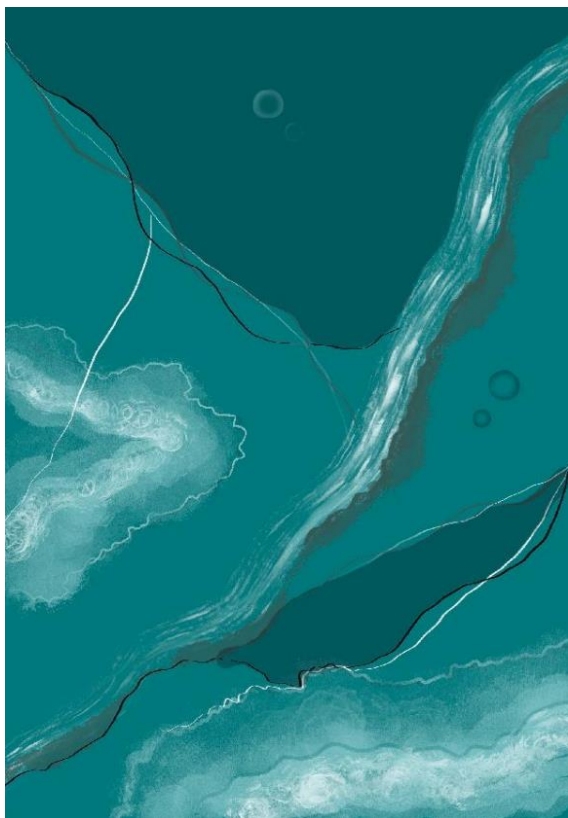
Vlnobítí – Madeira 2022, vlastní zpracování

Solná jezírka – Madeira, 2022, vlastní zpracování

Detail louže – Kocelovice, 2023, vlastní zpracování

Obrazy zachycující téma vody vzniklé k semináři pod vedením pana prof. ak. mal. Dalibora Smutného, vlastní zpracování

Tento obrázek dal vzniknout názvu této diplomové práce. Bylo těžké najít vhodné a výstižné pojmenování. Věřím, že to, co je spojuje teoretickou část s praktickou, jsou právě různé pohledy na jedno téma – vodu. Svě obrazy bych popsala jako mapy do toho, jak vnímám vodu ve svém uměleckém vyjádření.

1. Teoretická část:

V této části si představíme přístupy, jak se s tématem vody vyrovnávají někteří umělci. Voda není pouhým živlem, ale v různých kontextech získává nové konotace a významy. Budeme zkoumat její symboliku v náboženství a mytologii. Zaměříme se na její ničivou i životodárnou sílu. Nahlédneme do vzájemných vztahů mezi uměním a přírodou. Na to, jak někteří umělci propojují enviromentální témata se svou tvorbou. Podíváme se na vodu komerční – bazény. Prožijeme zachycení okamžiku mezi Monetovými lekníny.

1.1 Symbolika vody v náboženství a mytologii

1.1.1 V mytologii

Voda a její podoby – slaný oceán, sladká říčka či déšť – hrála a dodnes hraje roli v lidských příbězích a dávných mýtech. V nejstarších sbírkách mýtu je citován svět jako obrovský slaný oceán. Např. V indickém básnickém textu Rgvédě (asi 1200 let př. N. l.) je psáno: “Na počátku byla temnota skryta temnotou; celý tento [svět] byl nepoznatelnou tmou. Slaným oceánem [*salila*].“ Tato věta se objevuje také v pozdějších védských textech a opakuje tuto mýtickou formuli: "Na počátku zde byl pouze slaný oceán".

Víra v očištnou sílu vody je snad nejlépe demonstrována hinduistickým festivalem koupelí Kumbh Melä. Na soutoku řek Gangy a Džummy se každých dvanáct let scházejí miliony poutníků, kteří věří, že koupel očistí jejich karmu a umožní jim po smrti odejít do nebe.¹

Festival Kumph Mela se koná každých dvanáct let, protože má odkazovat na dvanáct dní a nocí války mezi bohy a démony. Oddaní věří, že během tohoto boje dopadlo na čtyři místa na zemi (Ujjain, Nashik, Haridwar a Allahabad – Indie) několik kapek elixíru, které propůjčily vodě na těchto místech zvláštní schopnosti.

¹ WITZEL, Michael. Voda v mytologii. *Daedalus*, roč. 144, č. 3, s. 18-26. (9 stran) *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/24711227>.

Na fotografii č. 1 můžeme festival z roku 2001, kterého se účastnilo více než 70 milionů lidí.

Obrázek 1 Festival Kumbh Mela Lisa Kristine. 2001.

1.1.2 V bibli

V bibli se setkáváme se symbolem vody, který je ukazatelem druhů Boží moci.

Nejprve se zaměříme na vodu jako na symbol očisty.² S tou se setkáváme při křtu. Během něhož voda smývá z člověka prvotní hřích. Téma křtu inspiruje umělce napříč generacemi. Stylistickým přístupem nás ohromí vertikální plátno s názvem Křest Páně od umělce El Greca.³ Deformace tvaru, která je pro jeho obrazy typická umocňuje kontrast světla a stínu. Zaměříme se na detail, na kterém Jan Křtitel nalévá vodu v posvátném gestu. Mušle, která je dalším symbolem křtu působí v porovnání se scénou až staticky klidným dojmem. Celá velkolepá scéna směřuje k drobnému proudu posvátné vody, která stéká na Syna Božího, aby jej očistila.

Obrázek 2 El Greco. Křest Páně.

Křest je také vnímán jako symbol znovuzrození. Voda nám tak ukazuje, že právě ona dává život a z ní se všechno rodí. Tímto tématem jsem se zabývala v praktické části při tvorbě obrazu Kapka dávající život viz str. (doplním)

Symbol zkázy demonstruje ničivou sílu vody. V Bibli se s ní setkáváme prostřednictvím Velké potopy v době Noemově (Genesis 6-9:17). Sílu vody můžeme spatřit v obraze

² WITZEL, Michael. Voda v mytologii. *Daedalus*, roč. 144, č. 3, s. 18-26. (9 stran) *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/24711227>.

³ LIPINSKA, Kinga. Od Giotta k Rubensovi: Křest Páně v malbě. *Liturgical Art Journal*, 09. ledna 2019. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.liturgicalartsjournal.com/2019/01/from-giotto-to-rubens-baptism-of-lord.html>.

Velká vlna u Kanagawy od autora Kacušika Hokusai. Šimánková popisuje obraz takto: “Vlny rozbouřeného moře rámují pohled na horu Fudži. Voda v pohybu byla oblíbeným Hokusaiovým námětem, vzedmuté vlny, mořská pěna a vodní tříšť dodávají obrazu dramatičnost, zatímco v kontrastu k tomu je obloha klidná a svítí na ní slunce. Rybáři zručně vedoucí své loďky po rozbouřeném moři jsou zajímavým detailem. Ač se nám výjev jeví jako esenciálně japonský, je třeba si uvědomit, že tehdejší tradiční japonský mistr malíř by si za námět svého díla pravděpodobně nevybral obyčejné a chudé rybáře, protože by toho lidé tak nízké společenské úrovně nebyli hodni. Stejně tak samotné zpodobnění přírodní scenérie či užití perspektivy jsou inovativními prvky, které pro japonské dřevořezy vůbec nebyly typickými. Hokusai se pravděpodobně při své tvorbě nechal inspirovat nizozemskými mistry: ať už námětem krajiny a přírody, ztvárněním velké vzdálenosti pomocí perspektivy, či vyobrazením obyčejných lidí při práci. Velká vlna je vlastně ve své podstatě západní obraz viděný japonskýma očima.”

Obrázek 3 Kacušika Hokusai: *Velká vlna u Kanagawy*. 1830–1832.

1.2 Vztah umění a přírody

“Umělci jsou schopni komunikovat s širokým publikem a jejich díla se stala důležitou součástí protestních hnutí proti válce, sociální nespravedlnosti, chudobě, AIDS, zadlužení třetího světa a součástí nenásilného protestního hnutí za ochranu životního prostředí.” (Doyle 2001, Branagan 2003 a,b,c.)⁴ Educational Broadcasting Corporation 2005, Jordaan 2008). Z tohoto citátu je patrné, že umění nemusí sloužit jako pouhá dekorace, ale má moc probouzet v lidech emoce, vůli, motivaci. Díky tomu může vést

⁴ ŠIMÁNKOVÁ, Lucie. Japonský mistr Hokusai: Velká vlna, hora Fudži a svérázný perfekcionista plně oddaný umění. Česká galerie. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://ceskegalerie.cz/cs/umelci/japonsky-mistr-hokusai-velka-vlna-hora-fudzi-a-sverazny-perfekcionista-plne-oddany-umeni>.

široké publikum k zamyšlení a sloužit jako brána k osobní filozofii každého člověka. Umělci tedy mají obrovskou moc otevírat různorodá témata. My se společně zaměříme na to, jak konceptuální umění dalo základ umělcům land artu a site-specific pro tvorbu neopakovatelných uměleckých děl, která v sobě snoubí umění a krajinu. Představíme si současnou umělkyni, která je odhodlaná procestovat svět a prostřednictvím svých maleb poukázat na některé ekologické problémy.

1.2.1 Land art jako návrat k přímému kontaktu s materiálem a přírodou

Krajinné umění nebo také earth art, kterými bývá land art označován, odkazuje ke vztahu kultury a přírody. Toto převážně americké hnutí vzniklo v návaznosti na konceptuální, minimalistické a enviromentální umění na konci 60. let 20. století. Setkáme se i s názory kritiků, kteří věří, že land art vznikl na základě většího rozmachu využití těžké techniky při utváření krajiny.

Mezi nejznámější earth artové představitele patří Robert Smithson, Andy Goldsworthy, Nancy Holt, Maya Lin, Ana Mendieta, Walter de Maria, Michael Heizer, Richard Long, James Turrell a Dennis Oppenheim.⁵

Tito umělci vytvářejí monumentální díla v krajině, často za pomoci těžké techniky. Využívají při tom často přírodní materiály. Výsledky těchto projektů mají symbolickou a konceptuální povahu. V anglosaských zemích označuje land art všechny typy umění nezávisle na datu jejich vzniku.⁶

Nyní si představíme jedno ze stěžejních děl tohoto hnutí. Tím je Spiral Jetty vytvořené Robertem Smithsonem v dubnu roku 1970. Spirála je dlouhá 460 metrů a široká 4,6 metrů a nachází se v severovýchodní části Great Salt Lake v Utahu. Skládá se z kamenů, čedičové horniny, zeminy, řas a dalšího organického materiálu, který dohromady váží zhruba 6000 tun. Snoubí se zde ztělesněné myšlenky land artu, který byl proti komodifikaci trhu, protože toto dílo nemohl nikdo prodat ani koupit. Pouze dva roky od vzniku díla se hladina vody zvedla natolik, že celé prostranství zatopila na dalších třicet let. Když voda ustoupila, krajina odhalila spirálu pokrytou bílou solí z

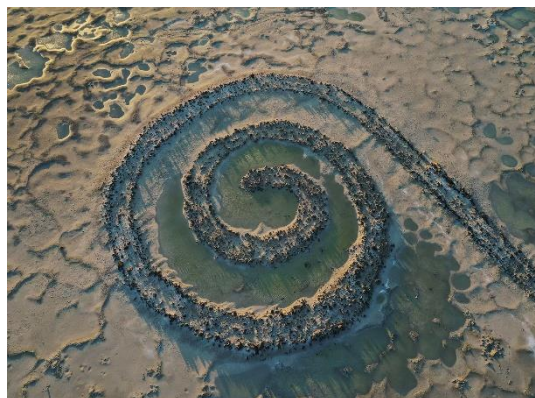
⁵ CURTIS, David J.; REID, Nick; BALLARD, Guy. Communicating Ecology Through Art: What Scientists Think. *Ecology and Society*, roč. 17, č. 2, červen 2012, s. (15 stran). *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/26269030>.

⁶"The Earth Art Movement Overview and Analysis". TheArtStory.org. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.theartstory.org/movement/earth-art/>.

jezera. Právě fyzická proměnlivost způsobená přírodními procesy se stala signifikantní pro Spiral Jetty.⁷

Obrázek 5 Spiral Jetty

Obrázek 4 Spiral Jetty, 2023

V současné době, o 55 let později od vzniku díla, Great Salt Lake sužují ekologické problémy jako stále méně vody. Novinář Palak Jayswal v Salt Lake Tribune píše:” Spiral Jetty se v posledních letech stalo symbolem zdraví jezera“. Stručně řečeno, čím lepší je viditelnost Spiral Jetty, tím méně vody se v jezeru nachází.

1.2.2 Site specific

Tento pojem zařizuje umělecké projekty, které jsou vytvořené pro určitý čas a prostor. Site specific pracuje s daným místem a s jeho specifiky – povrchem, materiálem, podnebím, historií. Prostor se stává zásadním, z něj umělci vycházejí. Ondruška popisuje site-specific jako projekt, který je tvořen s respektem k místu jako takovému. Nejen k jeho povrchu, ale také k jeho tradici, atmosféře a ladění.⁸

Zajímavým uměleckým duem je Christo a Jeanne-Claude, kteří se site-specific věnují celý svůj život. Mezi jejich ikonická díla patří např. Zabaleny vítězný oblouk, Ocean Front, Opona údolí a Deštníky.

Umělci jsou v současné době stále aktivní a pořádají nejrůznější výstavy.

Jejich instalace Obklopené ostrovy, která byla dokončena 7. května 1983, se nacházela v zátocě Biscayne Bay mezi městy Miami, North Miami, Miami Shores a Miami Beach.

⁷ "The Earth Art Movement Overview and Analysis". TheArtStory.org. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.theartstory.org/movement/earth-art/>.

⁸ SYROVÁ, H. Umělecké tendence v krajině. Diplomová práce. Vedoucí diplomové práce: Dohnalová, B. Ing., Ph.D. Brno: Mendelova univerzita, Zahradnická fakulta, 2015. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: https://theses.cz/id/jvirrv/zaverecna_prace.pdf.

Jedenáct ostrovů ležících v oblasti Bakers Haulover Cut, Broad Causeway, 79th Street Causeway, Julia Tuttle Causeway a Venetian Causeway bylo obeháno 603 870 metry čtverečními plovoucí růžové polypropylenové látky. Tkanina byla sešita do 79 vzorů, které kopírovaly obrysy jedenácti ostrovů. Celá instalace se rozprostírala na 11,3 kilometrech.

Obrázek 7 Obklopené ostrovy, Christo a Jeanne-Claude

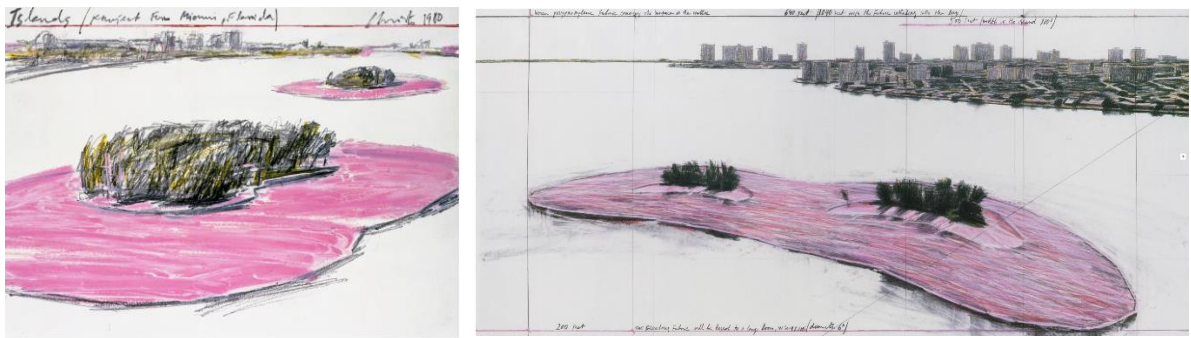
Obrázek 6 takéž

Široká veřejnost si mohla objekt prohlédnout po dobu dvou týdnů. Netypický byl výběr křiklavé barvy. Autoři na svých stránkách píší:” Zářivě růžová barva lesklé látky ladila s tropickou vegetací neobydlených zelených ostrovů, světlem miamské oblohy a barvami mělkých vod Biscayne Bay.”

Příprava probíhala od dubna 1981 a nebyla vůbec jednoduchá. Umělci spolupracovali s právníky, ornitology, námořními inženýry a stavebními konzultanty. Celá situace, ale napomohla životnímu prostředí, před instalací bylo nutné všech 11 ostrovů vyčistit od odpadu. Námořní a pozemní posádky odstranily zhruba čtyřicet tun různorodého odpadu, od ledniček, pneumatik až po opuštěné lodě.

Obklopené ostrovy byly stejné jako další umělecké projekty Christa a Jeanne-Claude plně financovány umělci prodejem přípravných kreseb, koláží a raných děl. Umělci nepřijali žádný druh sponzorství.⁹

⁹ JAVACHEFF, Christo, CLAUDE, DENAT DE GUILLEBON, Jeanne-Claude. Obklopené ostrovy. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://christojeanneclaude.net/artworks/surrounded-islands/>.

Obrázek 8 Přípravné kresby Obklopených ostrovů, Christo a Jeanne-Claude

1.2.3 Dokumentace klimatických změn v pastelech

Nyní si představíme velice pozoruhodnou současnou umělkyni. Zaria Forman se narodila v roce 1982 v Massachusetts a momentálně žije v New Yorku. Její pastelové kresby dokumentují klimatickou změnu po celém světě. Specializuje se na hyperrealistické ztvárnění vody – tajících ledovců a hladiny jezer a moří. Právě proto je pro mě tato umělkyně velice inspirativní, protože se věnuje stejnému tématu jako já v této diplomové práci, akorát naše cesty se liší.

Zaria nepracuje pouze v ateliéru, ale velkou část jejího poznávání tvoří cestování. Navštívila odlehlé oblasti světa, aby nasbírala inspiraci pro svá díla, která jsou vystavována po celém světě. Naskytl se jí příležitost letět na několik misí s NASA. Zúčastnila se Operation IceBridge nad Antarktidou, Grónskem a arktickou Kanadou. Tyto své zážitky zachytila ve velkoformátových pastelech viz obrázky. Svou tvorbou a rozhovory, které poskytuje upozorňuje na enviromentální témata. Vystupovala na CBS Sunday Morning, CNN, PBS a BBC. Přednesla TEDTalk a vystoupila v Amazonu, Google a Goddard Space Flight Center NASA a vystavovala v Banksy's Dismaland. Rozhodně se nebojí vyjít z komfortní zóny svého ateliéru, protože byla rezidenční umělkyní na palubě National Geographic Explorer v Antarktidě. Její práce se objevily celosvětově známých tiskovinách např. v The New York Times, National Geographic, The Wall Street Journal a Smithsonian Magazine. Mimo jiné je velmi aktivní na sociálních sítích, na instagramu vystupuje pod přezdívkou zarialynn a má zde 221 tisíc sledujících. Pravidelně zde představuje svou tvorbu i názory týkající se životního prostředí.

Obrázek 10 Zaria Forman. *Wilhelmina Bay, no. 2, Antarktida*, 2018, suchý pastel na papíru, 148 x 188 cm

Obrázek 9 Zaria Forman. *Danco island, Antarktida*, suchý pastel na papíru, 2019, 152 x 244 cm

Abychom si lépe představily její práci, zaměříme se na obraz *Whale Bay*, tedy Velrybí zátoka. Je 213 cm vysoký a 365 cm široký. Umělkyně má ráda přímý kontakt s materiálem a pastely rozmazává přímo dlaněmi a pomocí prstů. Forman ho zhotovila v roce 2016, během měsíčního uměleckého pobytu v Antarktidě na palubě *National Geographic Explorer*. Umělkyně říká, že měla možnost zažít éterickou majestátnost Antarktidy: “Přestože jsem procestovala celou planetu od grónského ledovce po Saharu, Antarktida se nepodobala ničemu, co jsem kdy spatřila. Tyčící se led vyzařoval safírovou modř, která mi brala dech. Mnozí z nás si uvědomují, že změna klimatu je naší největší globální výzvou, a přesto nám tento problém může připadat abstraktní a ohrožená krajina vzdálená. Doufám, že mé kresby divákovi zprostředkují křehkost Antarktidy a napodobí silný zážitek z pobytu u ledovce.”¹⁰

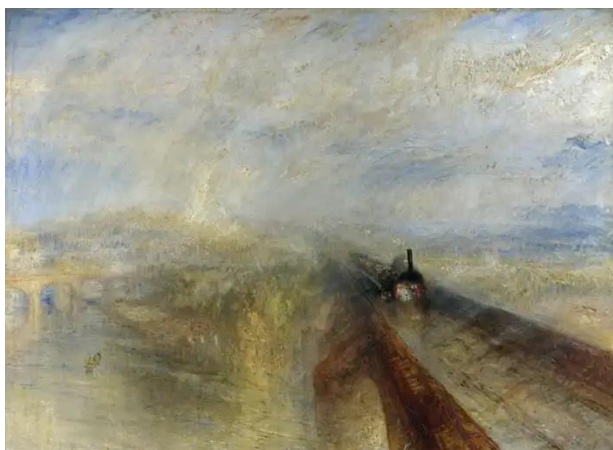

Obrázek 11 Zaria Forman, *Velrybí zátoka*, 2016

¹⁰ FORMAN, Zaria. *Antarktica. online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: https://www.zariaforman.com/antarctica?lightbox=image_1g6f.

1.3. Století páry v podání Williama Turnera

Jak jsem již zmiňovala v kapitole Hledání námětu, řešila jsem otázku, jaké skupenství voda může mít? Turner nám dokázal bravurně odpovědět svým obrazem *Děšť, pára a rychlost*, pára a rychlost, ve kterém se snoubí plynné i kapalně skupenství. Železnice byla v době vzniku obrazu (1844) naprostou novinkou a symbolem industrializace. Není tedy divu, že se stala atraktivním motivem pro mnoho malířů. Ale právě Williamova použití vody, ať už ve formě bubnujícího deště nebo mlhavé páry dodala dynamičnost, rychlost a sílu vlaku, který si proráží cestu krajinou.¹¹

Obrázek 12 William Turner. *Děšť, pára a rychlost*. 1844

Sněhová bouře na moři je pravděpodobně jeden z nejodvážnějších autorových děl. Poprvé vystaven byl v roce 1842 Turner tvrdil, že přiměl námořníky, aby ho připoutali ke stěžni po dobu čtyř hodin, během kterých přímo zažil a pozoroval sněhovou bouři. I přesto, že nemáme žádný důkaz, že se tak skutečně stalo, svědčí o záměru autentického vnímání. Hlavním motivem je parník jako symbol moderního stroje, který svádí boj s přírodou. Černé výpary se smíchávají dohromady s bílým sněhem. Rukopis je uvolněný a dynamičtější než u předchozího obrazu.¹²

¹¹ Turner, rain, steam and speed. The Great Western railway. Romantismus. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://khanovaskola.cz/video/300/1005-turner-dest-para-a-rychlost-velka-zapadni-zeleznice-1844>.

¹² Snow Storm. Steam-Boat off a Harbour's Mouth. Joseph Mallord William Turner. Galerie Tate. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.tate.org.uk/art/artworks/turner-snow-storm-steam-boat-off-a-harbours-mouth-n00530>.

Obrázek 13 William Turner. Sněhová bouře na moři. 1842

Rybáři na moři je první vystavenou olejomalbou Williama Turnera. Vystavena byla 1796 je tedy mladší než předešlé ukázky. Přišla mi zajímavá, protože ukazuje, co předcházelo. Malba je více realistická, kontrastní a konkrétnější, méně dynamické oproti malířově pozdější tvorbě. Zobrazení světla lampy a měsíčního svitu bylo pravděpodobně inspirováno holandským starým mistrem Rembrandtem.¹³ „Toto plátno hází rukavici těm nejuznávanějším krajinkářům a malířům zpracovávajícím námořní náměty té doby a dokazuje svou nadřazenost nad nimi.“¹⁴ Ústředním motivem obrazu jsou dva rybářské čluny, ozářené měsíčním svitem. Jedná se o úplněk, který má vliv na větší příliv mořské vody. Kromě toho také tmavé mraky mají vzbudit v divákovi napětí. Vlny jsou rozbouřené, rybáři s nimi svádí boj o přežití.¹⁵

¹³ Fisherman and the sea. . Joseph Mallord William Turner. Galerie Tate. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.tate.org.uk/art/artworks/turner-fishermen-at-sea-t01585>.

¹⁴ “It is a canvas that throws down the gauntlet to the most accomplished landscape and marine painters of the day, and proclaims its superiority to them all.” Turner in the Clore Gallery: an illustrated guide. 4th, rev. ed. London: Tate Gallery, 1994, s. 21. P

¹⁵ HRABÁLEK, A. Kantova estetika u Williama Turnera a Claudia Lorraina. Bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Seminář estetiky. Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Krajtl. Brno, 2014. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: https://is.muni.cz/th/mqyhb/Kantova_estetika_u_Williamu_Turnera_a_Cluda_Lorraina.pdf.

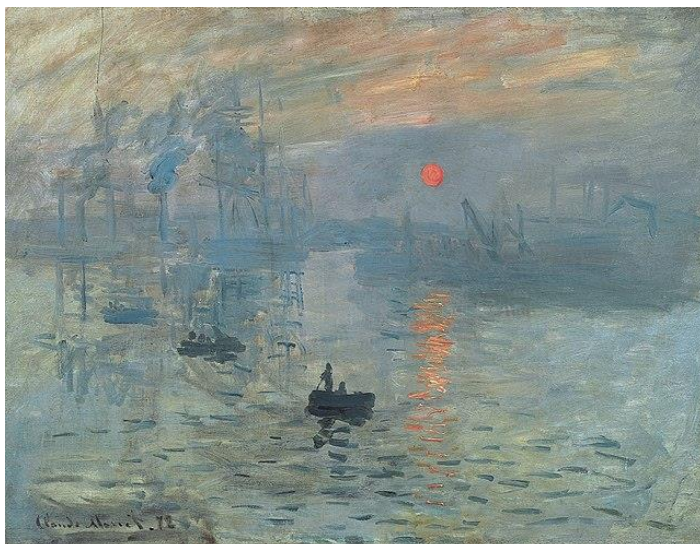
Obrázek 14 William Turner – Rybáři na moři. 1796.

1.4 Ukryto pod lekníny – Monet

Claude Oscar Monet (1840 – 1926) je francouzský umělec, vůdčí osobnost impresionismu. Stál na počátku malby v plenéru. Práce v otevřeném prostoru ho inspirovala ke zkoumání světelných zákonitostí. Celý život studoval, jak světlo působí na nejrůznější objekty. Byl to právě Monetův obraz z roku 1874 *La Impression (Východ slunce)*, který dal název celému uměleckému směru, jehož autoři se vyznačují malbou v plenéru, touhou zachytit daný okamžik a své dušení rozpoložení.

Oproti realistickým a romantickým obrazům se tento výjev na první pohled lišil. Působil nedokončené, připomínal skicu. Monet později zdůrazňoval, že mu nešlo o zachycení reality, ale dojmu, který na něj v tu chvíli působil. Umělečtí badatelé zjistili, že byl obraz namalovaný z okna Grand hotelu l'Amirauté et de Paris na nábřeží Southampton v Le Havru. Všimněme si, jak autor pracuje se světlem. Oranžový sluneční kotouč se odráží na vodní hladině, promítá se do vln. Na horizontu jsou obrysy lodí a kouřících se komínů. To, jak je autor naznačil dává prostor našemu vnímání, jednak je vidíme více v dále jakoby zastřené a v jednoduchosti tvaru rozeznáme budovy.¹⁶

¹⁶ ČENSKÝ, Jan. NOVOTNÁ, Jitka. Příběhy z kalendáře. Impresionismus. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://dvojka.rozhlas.cz/monetuv-obraz-imprese-vychod-slunce-dal-nazev-celemu-umeleckemu-smeru-9112747>.

Obrázek 15 Claude Monet. *Východ slunce. Imprese.*

I přes to, že se témata Monetových pláten v průběhu let měnila jeden námět nikdy neopustil – vodu. Jako důkaz tohoto tvrzení nám může posloužit obraz *Vodní ateliér*, kterému dal vzniknout na sklonku svého života roku 1875. Výtvarný rukopis je uvolněný, pocit harmonie vytváří pastelové barvy, které se odrážejí na vodní hladině.¹⁷

Obrázek 16 Claude Monet. *Vodní ateliér.*

V roce 1893 koupil Monet naproti svému domu pozemek, který přeměnil na svou vlastní oázu klidu. Brzy kolem volně tvarované tůňky vyrostly smuteční vrby, kosatce a

¹⁷ Ateliér na Seině. *online* [cit. 1.4.2024] Dostupné z: <https://slavneobrazy.cz/cs/monet-claude-atelier-na-vode-na-seine-ido-2104>.

bambusy, na klidné hladině se vznášely trsy leknínů a květů a na jednom konci kompozici uzavíral japonský most. Zahrada se mu stala inspirací po téměř 30 let. Všechny tyto výjevy se objevují v jeho obrazech přílohy č. a č.

Obrázek 17 Claude Monet. Japonský most. 1899. olej na plátně

Monet miloval svou zahradu natolik, že zde přebýval i během první světové války, během které mnoho obyvatel Giverny utíkalo pryč. „...jestli mě ti divoši musí zabít, bude to uprostřed mých pláten, před veškerým mým celoživotním dílem.“ Svou práci vnímal jako vlastenecký příspěvek a nejspíše také jako způsob, jak se situací vypořádat. 1. prosince 1914 napsal „Včera jsem pokračoval v práci, je to nejlepší způsob, jak se vyhnout myšlenkám na tyto smutné časy. Přesto se stydím přemýšlet o svých malých výzkumech tvaru a barev, zatímco tolik lidí pro nás trpí a umírá.“ Jeho bezprostřední reakci na válku nalezneme v obrazech Lekniny se smutečnými vrbami z let 1916–1919. Dlouhé větve stromu visící nad vodou symbolizují smutek a ztrátu.¹⁸

¹⁸DUMAS, Ann. Válečné lekniny: jak Monet vytvořil svou zahradu v Giverny. 2015 Royal Academy. online [cit. 1.4.2024] Dostupné: <https://www.royalacademy.org.uk/article/monet-modern-garden-ann-dumas>.

Obrázek 18 Claude Monet. *Lekniny se smutečnými vrkami*, 1916-19, olej na plátně. 160 x 180 cm

1. 5 Bazény Davida Hockneyho

Voda jako výtvarné téma fascinovala Hockneyho celý život. Ještě, než začal maloval své slavné bazény, zaměřoval se na odrazy v kalužích, na kapající vodu z kohoutku. Z citace je patrné, že si kladl podobné otázky ”Co všechno je voda? Jaké může mít skupenství? Jaké skrývá významy?” jako my v kapitole hledání námětu: “Může mít jakoukoli barvu, je pohyblivá, nemá žádnou stanovenou vizuální charakteristiku.“

Hockney o svém pojetí vody řekl: „Voda v bazénech mění svůj vzhled více než v jakémkoliv jiné své podobě. Barva řeky souvisí s oblohou, kterou odráží, moře mi připadá vždy stejně barevné a má stejné taneční vzory. Ale vzhled vody v bazénu je kontrolovatelný – dokonce i její barva může být umělá – a její tančící rytmy odrážejí nejen oblohu, ale díky své průhlednosti i hloubku vody.“

Davidova obrazy získávají ještě další rozměr, zobrazuje osoby, které dobře zná a má k nim blízký vztah – přátele i milence. David Hockney se nikdy netajil svou homosexuální orientací, tvrdil, že je důležité žít život, za který se nemusí omlouvat, raději než splynout s davem. Někteří ze zobrazených mužů byli jeho milenci. V současné době se otázka orientace více diskutuje ve veřejném prostoru a konečně se stává normalizovanou. O to více můžeme ocenit volbu těchto námětů v 60. - 70. Kdy homosexuality byla pro mnohé publikum tabu. Právě v Kalifornii, kde mnohé jeho

obrazy vznikaly, našel umělec pochopení a možnost žít a zobrazovat bez zábran svůj život se všemi jeho tehdejšími odlišnostmi.

Podívejme se nyní na obraz z roku 1972 č. s názvem *Portrét umělce, bazén se dvěma postavami*, který se v roce 2018 vydražil za rekordních 2,1 miliardy korun (90,3 milionu dolarů).¹⁹ Davida Hockneyho tento obraz *Nápad* na tento obraz dostal umělec, když porovnal dvě různé fotografie. Ihned poté se spolu s asistentem a s fotoaparátém Pentax vypravil do vily v jihofrancouzském Saint-Tropez. Zde vyfotili stovky fotografií idylického bazénu. V londýnském studiu podle této fotografické předlohy začal malovat tento obraz. "Dva týdny v kuse pracoval 18 hodin denně. Malbu dokončil v noci, než pro ni ráno přijeli pracovníci zásilkové služby a odvezli ji do New Yorku," popisují vznik díla experti z newyorské aukční síně.²⁰

Obrázek 19 David Hockney: *Portrét umělce (Bazén se dvěma postavami)*, 1972

¹⁹BENEDIKTOVÁ, Jana. Bazén za téměř 2,1 miliardy. Hockney pokořil aukční rekord za dílo žijícího umělce. 2018. ČT24. *online* [cit. 1.4.2024] Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/kultura/bazen-za-temer-2-1-miliardy-hockney-pokoril-aukcni-rekord-za-dilo-zijiciho-umelce-71964>

²⁰Nové nejdražší dílo žijícího umělce: Hockneyho obraz za 2,1 miliardy korun. ČTK Kultura.2018. *online* [cit. 1.4.2024] Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/umeni/david-hockney-portret-umelce-bazen-drazba-umeni-rekord/r~3b26e600e98411e8b2380cc47ab5f122/>.

2. Praktická část:

2.1 Rosný bod

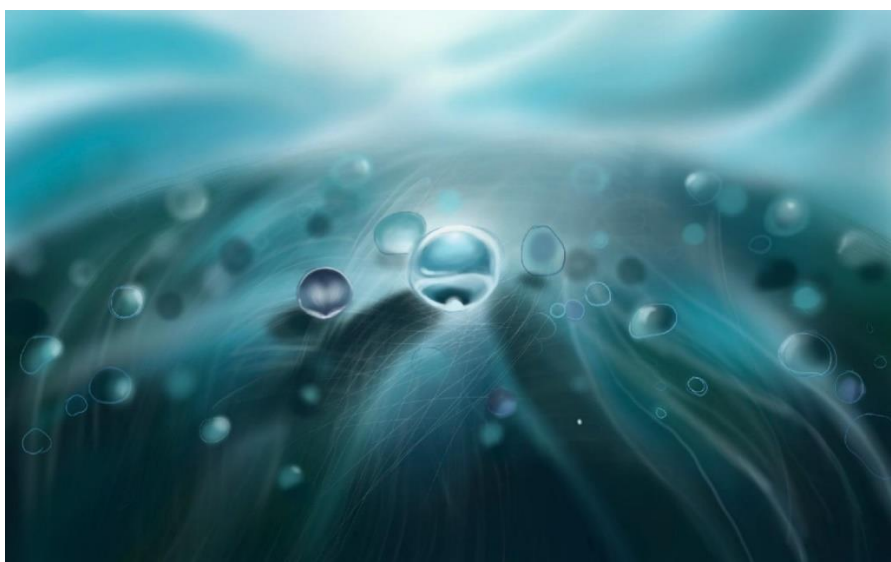
V úvodu jsem si rozměřila kompozici tak, aby největší rosný bod byl uprostřed plátna. Chtěla jsem dosáhnout toho, aby všechny části směřovaly do středové kompozice a utvářely tím iluzi prostoru. Iluzi proto, že prostorovost je zde pouze naznačená a záměrně je potlačena ve prospěch tvaru. Při tvorbě skici k obrazu v programu *Procreate* jsem využívala mnoho digitálních vrstev. Abych docílila podobného efektu i ve finální malbě např. bílého závoje (vlevo uprostřed) nebo průhledné kapky (pravá část plátna), musela jsem se naučit vrstvit i mimo digitální svět, tedy pomocí štětce, hadříků, barev a vody. Velkým překvapením bylo, že tento obraz vyžadoval mnoho malování, ale ještě více pozorování a trpělivosti. Bylo důležité pochopit jednotlivé vztahy a kontrasty, které s každou vrstvou přibývaly a měnily se. Mým cílem bylo, aby obraz působil harmonicky, ale ne příliš jednoduše. Věřím, že onyxové stíny pod některými kapkami vytvořily skryté tajemství odehrávající se v obrazu. V této malbě je nadřazením tvarem kruh a jeho deformované podoby. Inspirací pro tvorbu mi byla ranní rosa ukrytá v trávě. Dívala jsem se na rosné kapky a přibližovala si je pomocí lupy. Přemýšlela jsem o tom, že voda má nejrůznější tvary a kromě moří, řek a kaluží se její krása ukrývá také v jediné malé kapce rosy. Nechtěla jsem znázornit realitu, ale můj pocit z toho výjevu, zapojila jsem především expresivní složku svého já.²¹ Zelená a modrá jsou dominantními barvami obrazu, vytvářejí mezi sebou různé vztahy. Harmonické vztahy můžeme najít v horní části obrazu, která znázorňuje nebe. Bílé linie naznačují perspektivu prostoru. Největší kapka nápadně připomíná symbol Jing Jang.” Ten v čínštině přímo znamená jasnou a tmavou stranu předmětu. Čínská filozofie pak pomocí termínů jin a jang znázorňuje širší rozsah protikladných vlastností ve vesmíru: chladné a horké, pomalé a rychlé, klid a pohyb, mužské a ženské, dolní a horní atd.”²² Kapka se skládá ze dvou polovin, které jsou protikladně vykreslené. Do vnitřního kontrastu kapky se promítají vztahy celého obrazu. Horní část jakoby odráží nebe – světle modré až bílé odstíny. Spodní část zase koresponduje se sekcemi tmavě zelené a tmavě modré barvy. Bílá část vytváří vztah se spodními bílými liniemi, které jsou kreslené pastelem a

²¹ BLÁHA, Jaroslav. *Výtvarné umění a hudba: Tvar prostor a čas I/2*. Togga. 2013. ISBN 978-80-7476-019-8.

²²Teorie Jin-Jang. *online* [cit. 1.4.2024] Dostupné z: <https://www.smer-zdravi.cz/teorie-yin-yang-jin-jang.html>.

zvýrazněné bělobou. V levé prostřední části obrazu můžeme spatřit tmavě zelenou barvu danou do kontrastu s bílým závojem.

V přídatné skice v programu *Procreate* jsem nejprve rozkreslila obraz do obdélníkového formátu. Po následné konzultaci s panem profesorem, jsme se rozhodli pracovat s detailem, ve kterém rosny bod bude středem celého obrazu.

Obrázek 20 Digitální kresba. Rosný bod. Vlastní zpracování.

Obrázek 21 Detail Digitální kresby. Rosný bod. Vlastní zpracování.

Obrázek 22 Rosný bod. 90 x 90 cm. Akryl na plátně. Vlastní zpracování.

2.2 Kapka dávající život

Voda tvoří až 60 % lidského těla. Zatímco člověk bez jídla dokáže vydržet až 40 dní, bez vody to zvládne pouhé 2 až 3 dny.²³ Tímto obrazem jsem se pokusila vystihnout důležitost vody. Necháme ji téct v průběhu čištění zubů, spláchneme posmrkaný kapesník, zalijeme zahradu i když má pršet, vylejeme vodu, ve které jsme vařili. Často si vody prostě nevážíme. Obzvláště v Evropě máme vody naprostý dostatek a často zapomínáme, jak neuvěřitelnou roli hraje v našem životě. Co by znamenaly naše starosti a malichernosti v porovnání s nedostatkem vody? Přehlízíme fakt, že globální oteplování tenčí zásoby vody ukryté v ledovcích.

²³ Hydratace a voda v lidském těle . InBody. 2023. online [cit. 1.4.2024] Dostupné z: <https://www.inbody.cz/blog/844-hydratace-a-voda-v-lidskem-tele>.

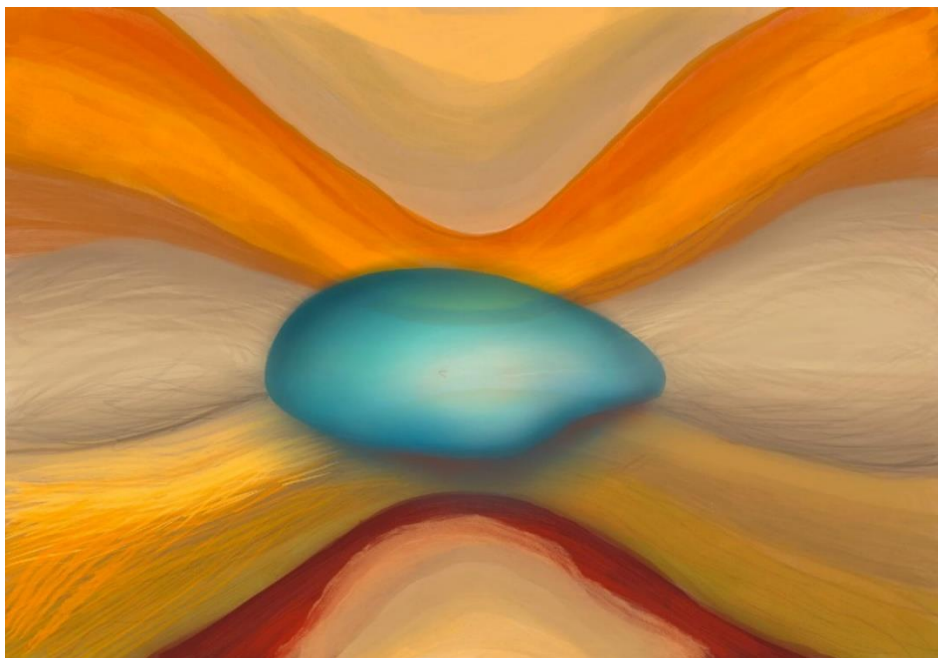
Do tohoto obrazu jsem tedy vnesla dvě hlavní myšlenky. Význam vody pro lidstvo jsem paradoxně ztvárnila jednou kapkou. Jedna složka přírody, která má neskutečnou moc. Jedna kapka, která se zdá nepodstatná, ale má sílu vytvořit život, ale také ho zničit.

Druhou myšlenkou, kterou jsem toužila znázornit, bylo plýtvání a rostoucí sucha. K tomu jsem použila okrové, oranžové, červené a hnědé tóny, kterými jsem vymalovala pozadí. Tyto barvy byly vybrány záměrně, aby připomínaly Monument Valley, které jsem navštívila při studijním programu *Work&Travel* v USA. V Americe jsem na jedné straně obdivovala krásy přírody a na straně druhé jsem byla znechucená z plýtvání. Voda se zde běžně prodává v baleních plných flašiček 250 ml, v obchodech mají obrovské otočné stojany s plastovými taškami a když si koupíte deset produktů, jsou schopni vám je dát do deseti tašek. Za čtyři měsíce pobytu jsem neviděla jediný kontejner na třízení odpadu.

Při tvorbě skici jsem pracovala opět v programu *Procreate*. Pro tvorbu pozadí jsem použila nástroje štětců a pastelů. Pracovala jsem na vrstvy tak, aby kapka působila průhledným dojmem. Hodně jsem pracovala s nástrojem gumy a možností ubírání intenzity barvy.

Při malbě finálního obrazu jsem asi nejvíce ze všech maleb vycházela ze skici. Vrstvila jsem na sebe jednotlivé plochy barvy, abych dosáhla větší promalovanosti. Hrála jsem si s mícháním barev, aby vznikly zajímavé olivové odstíny. Spodní část obrazu tvoří odstíny pískové, šedé a olivové, které připomínají řez achátu. Největším riskem, který jsem podnikla bylo tvoření hnědých žil ve středu obrazu. Původně jsem je malovala, ale poté jsem se rozhodla využít pastel, který jsem následně zalakovala. Pastel se rozpil a vytvořil slabší vrstvu, kterou jsem zvýraznila barvou. S takto připraveným podkladem jsem stála před velkou výzvou. Jak docílit průhledné kapky, tak aby vyjádřila to, co chci? Míchala jsem různě syté odstíny modré, které jsem nanášela ve slabých vrstvách. Velkou roli zde hrál hadřík, kterým jsem přebytečnou barvu ubírala, tak aby zůstala dostatečně sytá, ale nepřekrývala spodní vrstvu. V intervalu několika týdnů jsem postupně upravovala tvar kapky tak, aby byl vyhovující. Do průhledného prostoru jsem se rozhodla přidat bílé nitky, aby rezonovaly prostorem a vytvářely pocit pohybu, energie.

Zpětně myslím, že pro výběr pouze jediné kapky jako tématu mě ovlivnily náboženské obrazy znázorňující křest. Právě v nich vyjadřuje pár kapek důležitost a symboliku daného rituálu.

Obrázek 23 *Kapka dávající život. Digitální kresba. Vlastní zpracování.*

Obrázek 24 *Kapka dávající život. Akryl na plátně. 100 x 80 cm Vlastní zpracování.*

2.3 Tající ledovec

Toto dílo je volně inspirováno umělkyní Zariou Forman, jejíž tvorbou se věnujeme v teoretické části práce. Její pojetí vody mě velice nadchlo, zaujaly mě především její ledovce, kry a ledové plochy, které jsou vytvořené na základě reálných míst z Antarktidy. Souzním se Zariiným ekologickým cítěním, a proto jsem začala kreslit ledovec. Mým druhým aprobačním předmětem je český jazyk, a proto mi tento obraz automaticky připomíná knihu od Ernesta Hemingwaye – Stařec a moře. Při jejím výkladu mnozí odborníci využívají tzv. metodu ledovce. Říkají, že text je pouhý povrch – špička, ale to, co se v něm skrývá – metafory, motivy, téma – to je obrovský kus ledovce, který je ukrytý pod vodou a není na první pohled vidět.

Před vznikem malby jsem vytvořila digitální kresbu. Jak můžeme vidět původně jsem plánovala, aby obraz působil velmi naivně, místo hrubší struktury jsem volila digitální jemné štětce a vrstvila průhledné tahy štětcem na sebe.

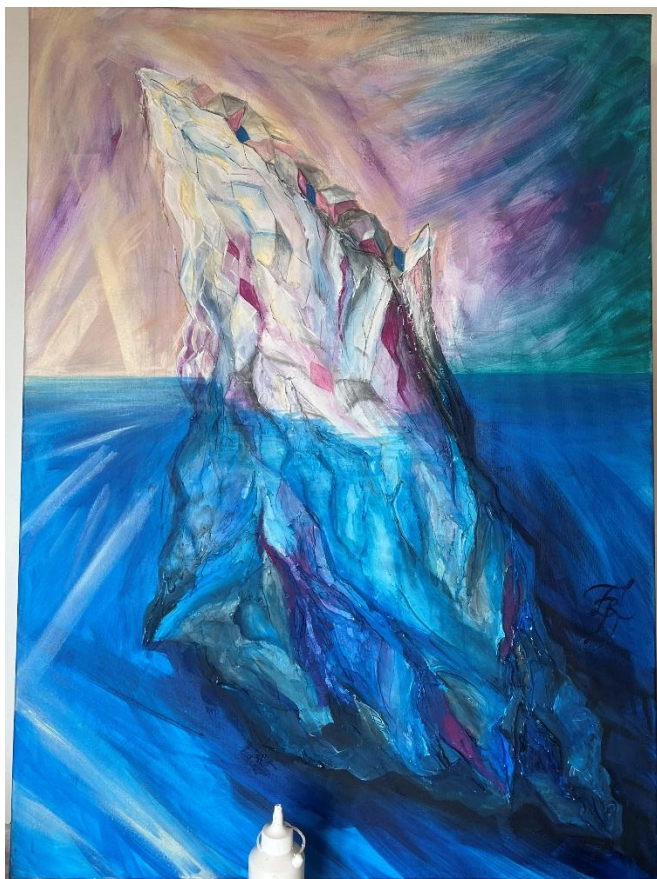
Obrázek 25 Tající ledovec. Digitální kresba. 2023

Následně při malování finálního obrazu jsem se v tomto případě nejvíce odchýlila od původního plánu. Více jsem pracovala s emocemi, se strukturou. V první fázi jsem si zhruba rozkreslila kompozici, ve druhé fázi jsem nanesla špachtlemi malířský tmel, abych docílila hrubosti a pastované struktury. Po zaschnutí tmelu jsem se pustila do barevnosti, postupovala jsem intuitivně, příliš jsem se nenechala svazovat přípravnou skicou. Nově jsem zařadila do obrazu magnetu a smaragdovou zeleň, které spolu vytvořili zajímavý efekt. Obraz působil velmi hrubě, ale přišlo mi, že řekl to, co potřeboval.

Obrázek 26 První podoba obrazu. Vlastní archiv

Spolu s panem profesorem jsme obrazy poté zkoumali a zjistili jsme, že se tento obraz k ostatním tolik nehodí, protože není dostatečně promalovaný. Rozhodla jsem se tedy na obrazu dál pokračovat a udělala jsem zásadní krok – potopila jsem většinu ledovce. Stejnou modrou, jakou jsem malovala vodu jsem ve slabé vrstvě přemalovala ledovec, abych vytvořila dojem průhlednosti. Tento efekt dobře koresponduje s modrou kapkou v obraze *Kapka dávající život*.

Obrázek 27 Tající ledovec. Akryl na plátně 100 x 80 cm

Obraz jsem v další vrstvě také prosvítla bílou a béžovou barvou. Pravý horní roh jsem záměrně nechala chaotický, protože se mi ta nedodělanost líbila. Změny nastaly ve struktuře ledovce, malým štětcem jsem šedavou barvou vytvořila jemné linie připomínající praskliny ledu.

Po další konzultaci s panem profesorem jsem dostala za úkol obraz více propracovat. Především jsem se zaměřila na vodu a zjemnila jsem strukturu ledovce. Zásadním krokem bylo přidání okrových podtónů, jak do špičky ledovce, tak i do odrazů vodní hladiny.

Zde můžeme vidět finální podobu obrazu:

Obrázek 28 Tající ledovec. Akryl na plátně 100 x 80 cm

2.4 Louže – tichý odraz

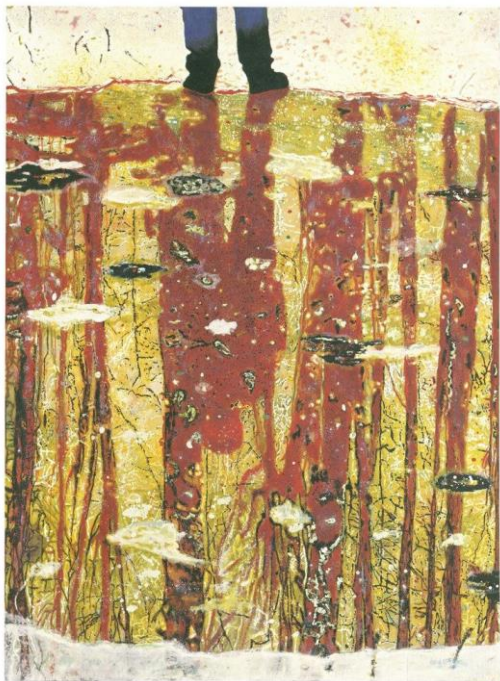
Zatímco ostatní obrazy měly v sobě téma vody ukryté rafinovaně, dostáváme se k obrazu, jehož většinou plochu zabírá právě voda. Téma louže nám slouží jako návrat k člověku, po předchozích obrazech zabývajících se ušlechtilými tématy jako zrození světa a ekologií potřebujeme najít rovnováhu a stát opět nohama na zemi. Při malbě jsem vycházela z obrazů skotského malíře Petera Doiga. Obdivuji jeho barevné pojetí i zajímavé náměty obrazů. Nejvíce mě oslovil obraz *Odraz*, který má podtitul, jak vypadá tvoje duše. Inspirovala jsem se jím po tematické stránce, ale volila jsem formát na šířku. Pokusila jsem se zvýraznit dominantu louže, jak tvarem, tak plochou, kterou na obraze zabírá.

Obrázek 29 *Dům architekta v Ravine* – Peter Doig

Obrázek 30 *Bílá kanoe* – Peter Doig

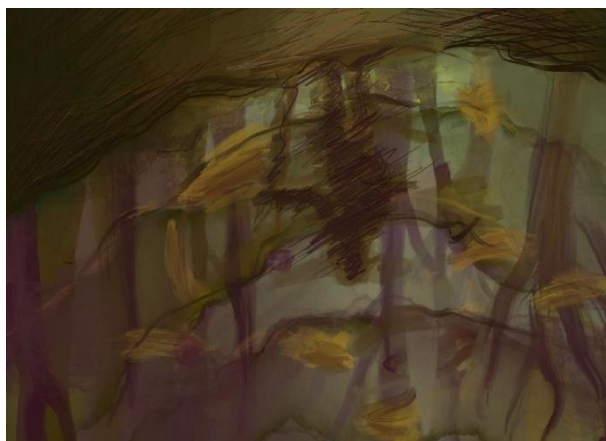

Obrázek 31 Odras, jak vpadá tvoje duše (Reflection) - Peter Doig

Před malbou obrazu jsem si nakreslila skicu opět v programu Procreate. Nejprve jsem se držela jasných linií viz skica 1. V další skice jsem rozmazala postavu, aby nepůsobila prvoplánově viz skica 2. Také jsem skicu očistila od detailu klobouku a bot a listy jsem rozmazala za použití šrafování.

Obrázek 33 Digitální kresba přípravná. Louže. Skica 1

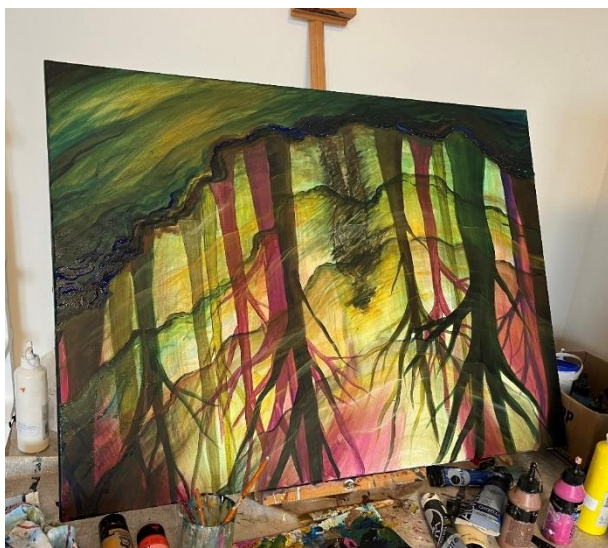
Obrázek 32 Digitální kresba finální. Louže. Skica 2

Podobně jako při malbě obrazu Tající ledovec i zde jsem použila malířský tmel, nanasla jsem ho do pravého horního rohu, abych vytvořila strukturu břehu. Poté jsem si rozkreslila jednotlivé části obrazu, při kresbě postavy jsem využila svého přítele, který mi stál modelem a byl mi tak živou předlohou. V první vrstvě jsem se soustředila na stromy, používala jsem jasné barvy – fialovou, magentu, olivové odstíny. Do pozadí jsem volila jemnější a jasnější tóny zelené, bíložluté. V další vrstvě jsem některé stromy zvýraznila, aby byla barva sytější. V následující fázi byly přidány linie vody, prokreslující kaluž.

Obrázek 34 Louže. vlastní archiv. Obraz před konzultací.

Obraz potřeboval více světla, přidala jsem jemné lazurové vrstvy připomínající akvarel, abych docílila prosvícení obrazu. Přidala jsem okrové a teplé tóny. Levý horní břeh jsem ztmavila po okraji a prosvítla ve středu kudy prochází světlo. Dole uprostřed jsem pak použila závoje bílé barvy, které podporují odraz vody.

Obrázek 35 36 Louže. Akryl na plátně. 100 x 70 cm.

Finální obraz:

Obrázek 36 Louže. Vlastní archiv.

Obrázek 37 Louže. Vlastní archiv. Východ slunce.

3. Didaktická část:

3.1 Didaktická struktura výtvarného úkolu

INSPIRAČNÍ VÝCHODISKA

Dot painting, téma vody, Tarrise King - aborginské umění

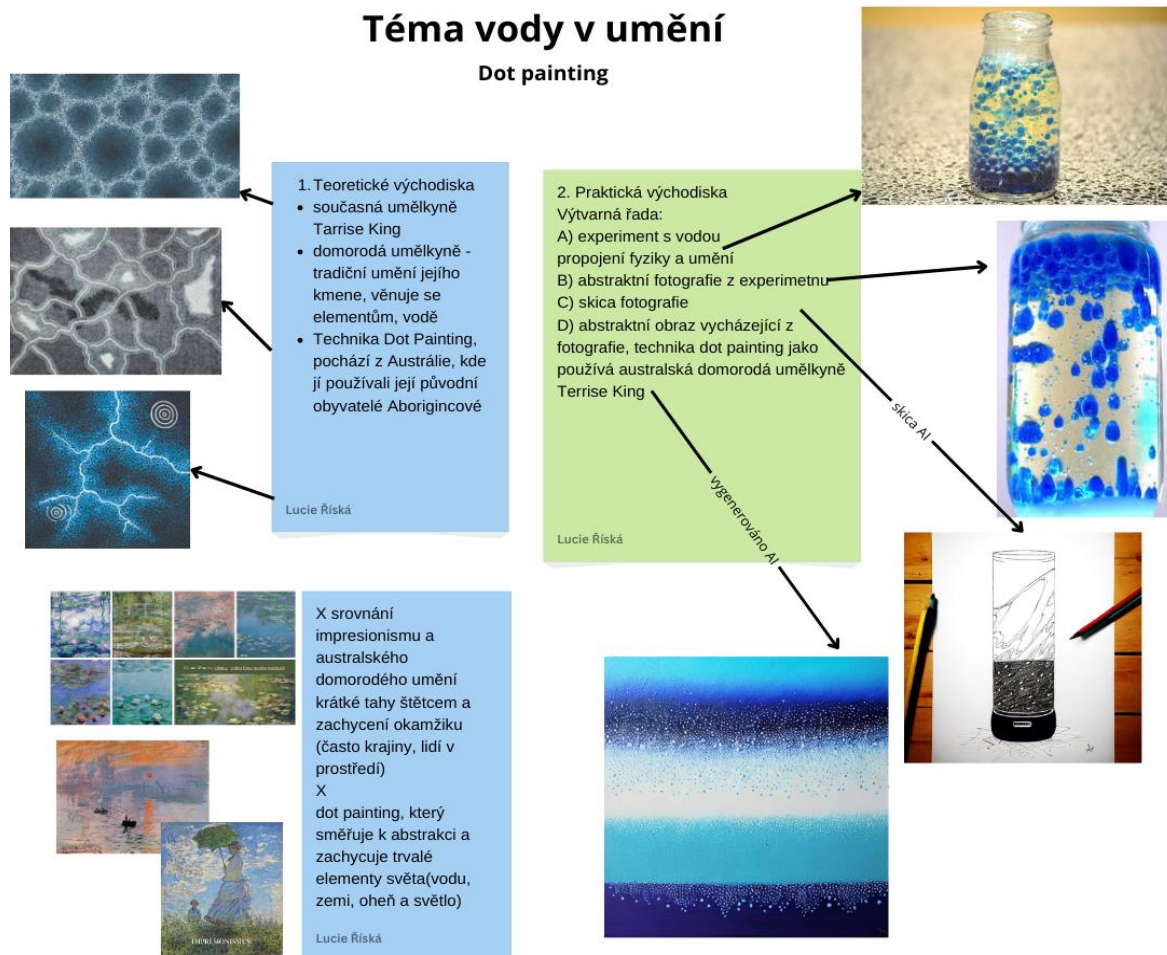
ZÁKLADNÍ POPIS VÝTVARNÉHO ÚKOLU

Námět	Voda jako zdroj inspirace – výtvarný experiment, Seznámení s aborginskou technikou dot painting (tečkování) prostřednictvím vlastní tvorby žáků
Cílová skupina	8. třída (tercie)
Čas	4 vyučovací hodiny (2 se nestihly)
Pomůcky	Projektor, prezentace, skleničky, stolní olej, barva, voda, štětec, šumivé tablety, skicák, čtvrtky A3, tužka, akrylové barvy, korky, vatové tyčinky
Učivo	VV: Kresba, malba, tečkování
Formulace zadání výtvarného úkolu	<p>Porovnej obrazy malované dot painting X impresionistické</p> <p>Zkus odvodit co jednotlivé aborginské symboly mohou znamenat.</p> <p>Prohlédni si obrazy domorodé umělkyně Tarrise King, která se věnuje tématu živelů.</p> <p>Vytvořte skupinu a v té se dohodněte na barvě, se kterou budete chtít pracovat ve výtvarném experimentu. Poté se domluvte s celou třídou tak, aby se žádná barva neopakovala. Barvu si namíchejte s vodou do 1/3 sklenice. Zbytek dolijte olejem, poté vhodte šumivou tabletu a nafoťte si průběh experimentu. Experiment nahrajte na společné úložiště. Ve skupině</p>

	<p>se dohodněte na názvu vašeho vzniklého experimentu, zapojte fantazii, humor, emoce.</p> <p>Podívej se na video, jak technika dot painting vzniká. Podívej se na příklady toho, jak se s touto technikou dá pracovat. (obrázky v prezentaci). Budeme pracovat s tématem voda. Zavři oči a poslouvej hudbu, přemýšlej, co všechno se ti vybaví při zvucích hudby. Nakresli poté skicu toho, co se ti vybavilo. Počítej s tím, že příští hodinu obrázek budeš tečkovat, takže se nezaměřuj na detaily, ale obrysy a rozvržení.</p> <p>ALTERACE: Vytvoř tři skici. Na první znázorni obrys vodního živočicha. Jako druhou skicu nakresli měnící se vlnky a proudy vody. Jako třetí skicu využij jeden z aborginských symbolů a zapoj ho do obrázku.</p>
<p>Cíle dle RVP a jejich konkretizace</p>	<p>Výtvarná výchova 2. stupeň (RVP ZS)</p> <p><i>VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků</i></p> <p>= Žák si prohlíží obrazy Tarrisse King, aborginských symbolů a inspiračních obrázků udělaných technikou dot painting a volně se inspiruje při vlastní tvorbě.</p> <p><i>VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace</i></p> <p>= Při tvorbě experimentu postupuje podle návodu, hledá řešení a snaží se dosáhnout výsledku. Zachycuje výsledek na mobilní telefon, fotku nahrává na úložiště.</p> <p><i>VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření</i></p> <p>= Kreslí skicu, zkouší různé prostředky, vybírá nejvhodnější a ty pak uplatňuje ve finální malbě.</p> <p>Maluje obraz technikou dot painting.</p>
<p>Kritéria hodnocení</p>	<p>1 (v případě, že práce nebyla kvalitně odvedena, žáci práci vylepšili po společné konzultaci)</p>
<p>Transfer – přesahy výtvarného úkolu</p>	<p>oborovost: Fy, Che (emulze, hustota – výtvarný experiment), Ekologie (třídění tuků, recyklace) Digitální kompetence, práce s QR kódem, nahrávání fotek na společné úložiště</p>

3.2 Pojmově obrazová mapa k výtvarnému úkolu

Vizuální záznam uvažování o plánování výtvarného úkolu – pojmy, obrazy, vztahy.

3.3 Plán výtvarného bloku:

Stručná struktura výtvarného bloku + myšlenková mapa:

První výtvarný blok: 2 vyučovací hodiny

- Presentace techniky dot painting
- Tarrise King
- komparace dot painting X impresionismu
- Seznámení žáků se záměrem, že jejich výstupem z tohoto výtvarného bloku bude abstraktní obraz, dělaný technikou dot painting
- Výtvarný experiment – vytvoření lávové lampy
- Postup: žáci tvoří ve skupinách podle návodu na lístku
- Výstup: z experimentu pořizují detailní fotografie, ty nahrají na společné úložiště
- Promítnutí zvětšených fotografií
- Skica abstraktního obrazu na téma voda

Druhý výtvarný blok: 2 vyučovací hodiny

- Promítnutí videa o technice dot painting - připomenutí techniky:
https://www.youtube.com/watch?v=cIAICYTwwNc&ab_channel=Mrs.Seickel%27sArtRoom
- Malba abstraktního obrazu technikou dot painting
- Presentace žakovských děl

3.4 průběh výuky

1. výtvarný blok (2 vyučovací hodiny): prezentace dot painting, výtvarný experiment, promítnutí fotografií

- Dotace: 90 minut

3.4.1 Presentace dot painting

- vysvětlení základních rozdílů mezi dot painting a impresionismem
- historie dot painting
- aboriginské umělkyně Tarrise King a její obrazy

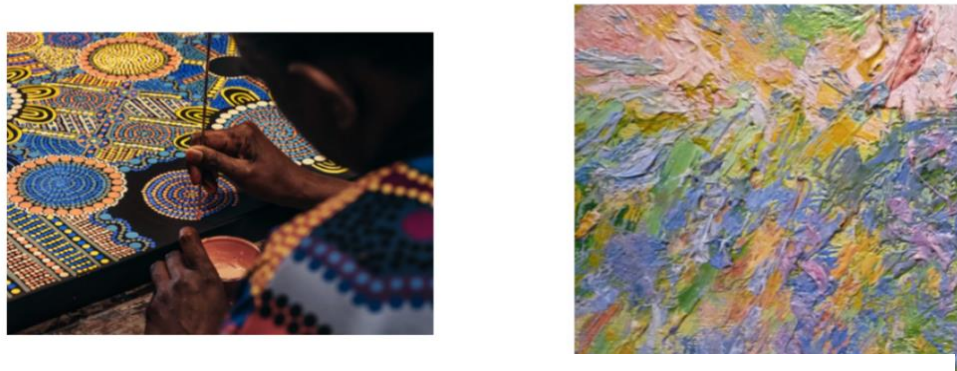
Žáci: hledali rozdíly mezi impresionistickou technikou a aborginskou technikou, pomáhaly jim k tomu detail

Výchozí snímky z prezentace:

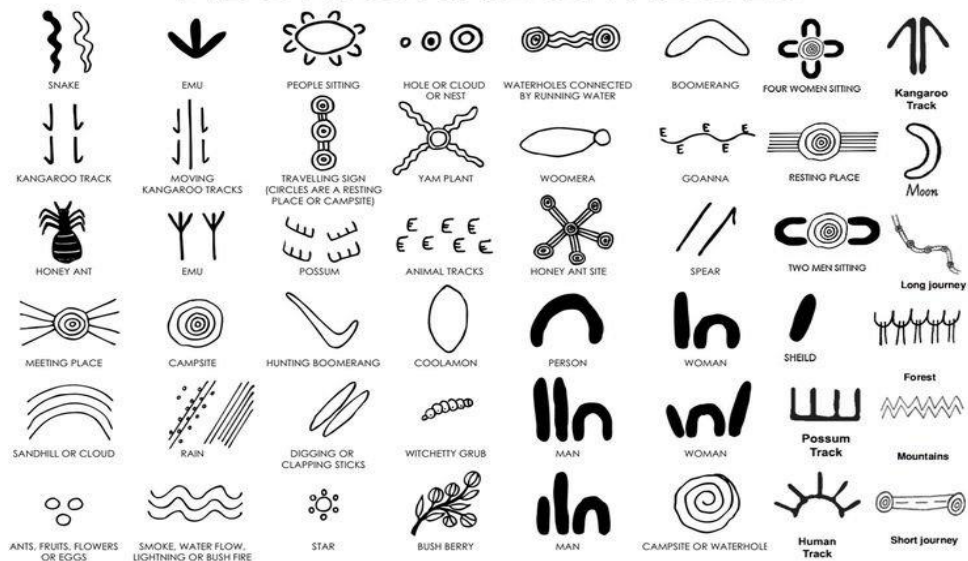
Dot painting X impresionismus

Detail bod X krátký tah štětce

ABORIGINAL SYMBOLS

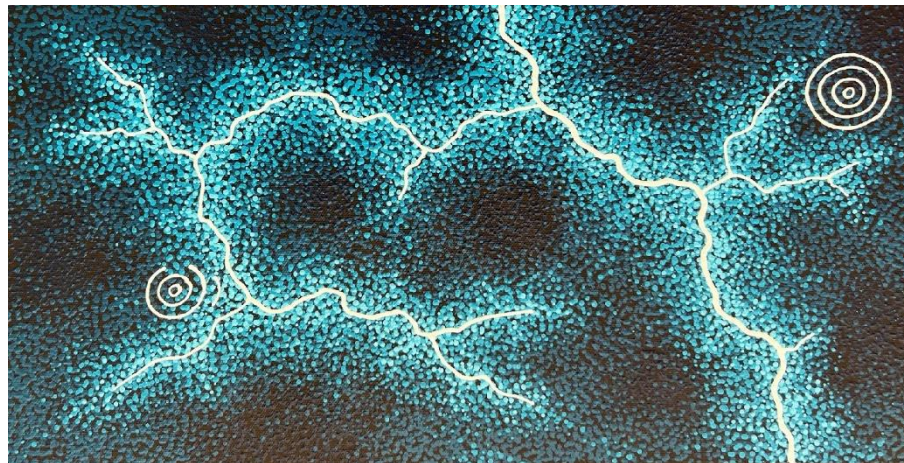
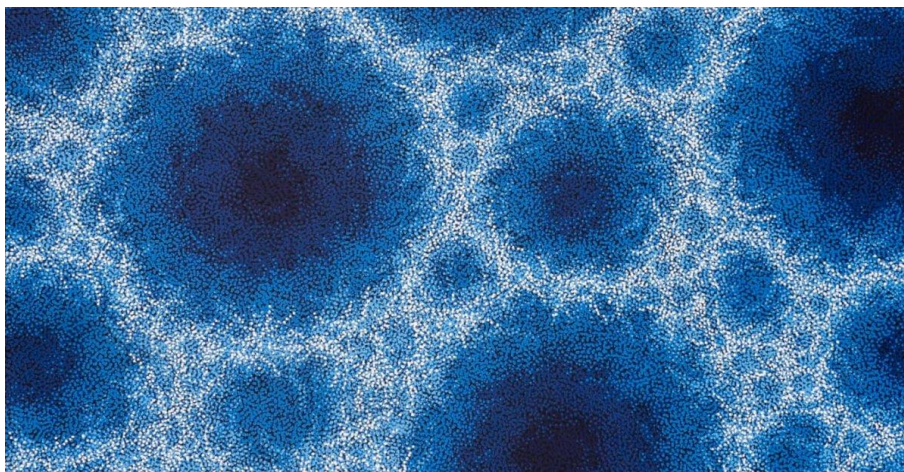

Dot painting

- **Technika Dot Painting – malování tečkou - tečkování**
- **Technika Dot Painting**, pochází z Austrálie, kde jí používali její původní obyvatelé **Aboriginové**
- Podle nich **se život skládá z přítomných okamžiků, bodů, tedy teček.**
- Nám věčně uspěchaným Evropanům, kteří se neustále honí za nějakou vizí v budoucnosti nabízí trochu jiný pohled na svět, při kterém máme možnost více si vychutnat současnost a tak **prožívat přítomný okamžik TADY a TEĎ.**
- Obrazy malované touto technikou mají meditativní účinek jak pro diváka, tak malíře samotného.

Tarisse King a její obrazy

3.4.2 Výtvarný experiment – lávová lampa

- **Zadání:** V těchto skupinkách budete zkoumat, co všechno voda dokáže, jak se může proměnit nebo co všechno může vydržet. Během experimentu se střídejte a pokuste si vyfotit zajímavé fotky na mobilní telefon. Při pořizování fotografií se zaměřujte na detail, na hru světla a stínu, na barevnost a tvar vody. Výsledek fotografie může být klidně abstraktní a nemusíte zachytit celou nádobu. Experiment je skupinový, ale fotografie budete pořizovat jednotlivě tak, aby každý z vás měl několik vlastních.
- **Organizace:** Žáci (16) se rozdělili do skupin po 2-3. Společně si vybrali barvu, jakou budou chtít. V první skupině to vyšlo tak, že se žádná barva neopakovala. Ve druhé skupině jsem udělala alteraci a chtěla jsem, aby si žáci barvy odhlasovali ve skupině – větší rozvinutí sociálních kompetencí.
- **Pomůcky:** uzavíratelná sklenice, stolní olej, voda, barva, šumivé tablety
- **Postup:**
 1. Obarvíme si vodu libovolnou barvou
 2. Do $\frac{3}{4}$ sklenice nalijeme stolní olej, následně do $\frac{1}{4}$ sklenice nalijeme obarvenou vodu.
 3. Šumivou tabletu (magnézium) vhodíme do sklenice
 4. Domácí lávová lampa není pouze pro jednorázové použití. Stačí nechat tablety vyšumět, sklenici postavit bokem, aby se zase srovnala do klidu a pak můžete pokračovat v podívání.

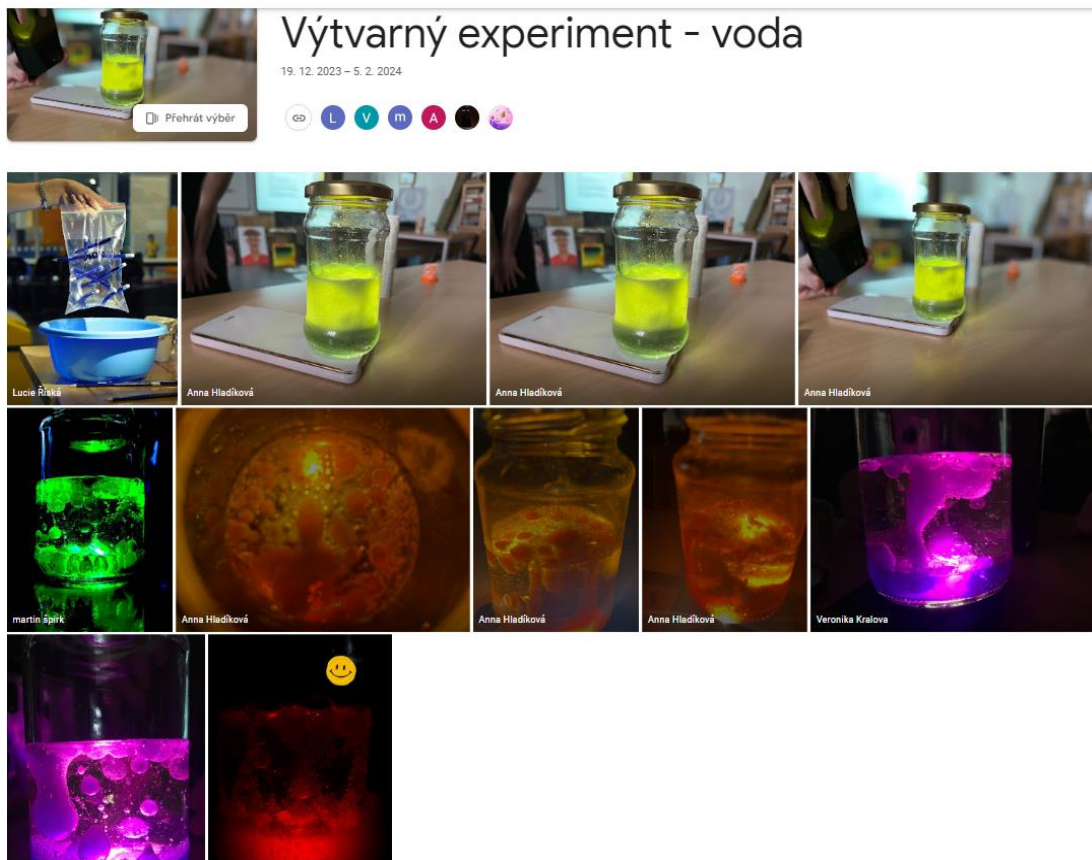
Tato aktivita většinu žáků hodně bavila. Zapojili se i žáci, kteří si jinak ve VV nejsou tolik jistí a žáci, kteří jsou spíše technicky zaměřeni.

3.4.3 Promítnutí fotografií z experimentu

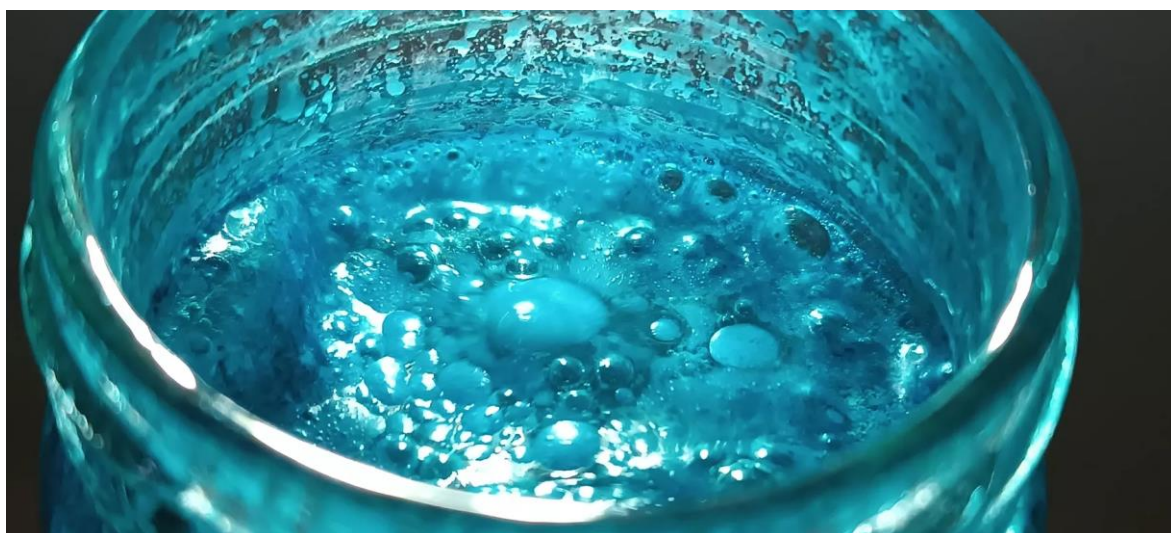
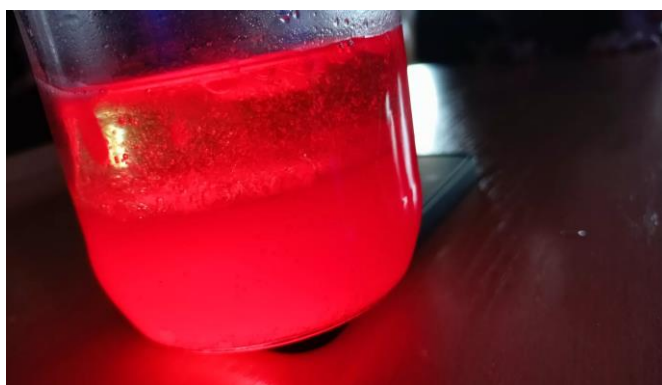
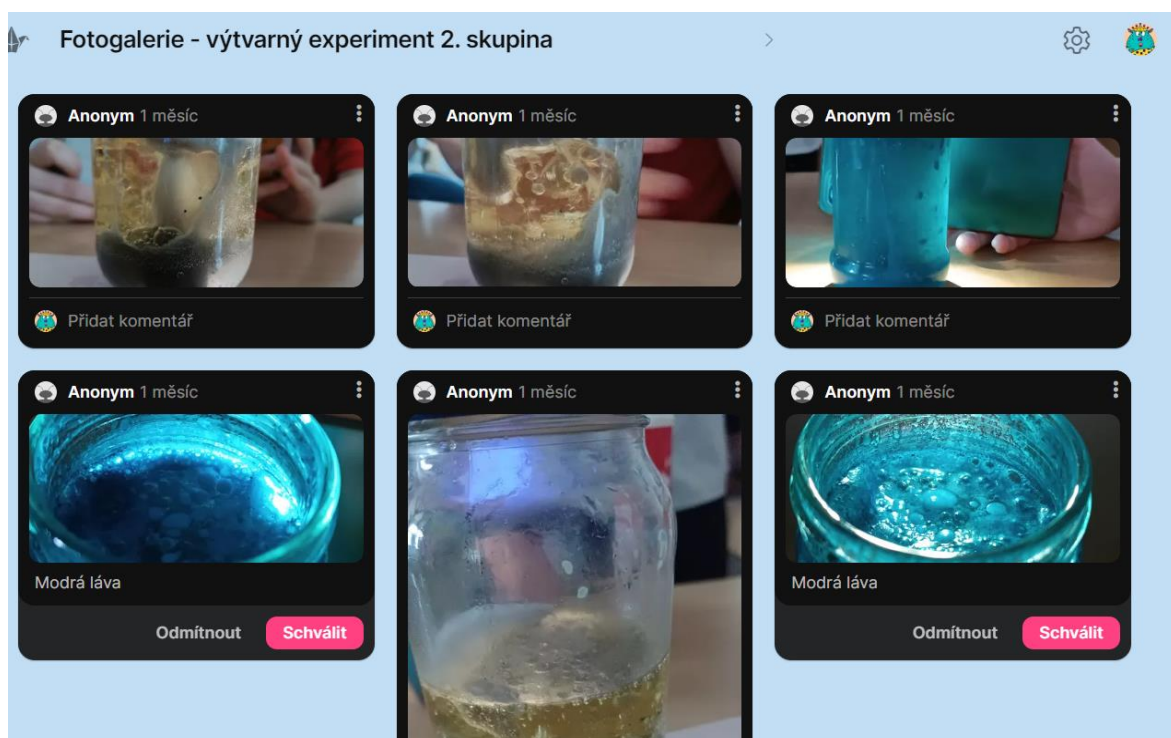
Následně žáci přes QR nahráli na společné úložiště fotky a videa. Tady nastal problém, jaké úložiště zvolit. Předem jsem zkoušela Google fotky, ale žákům s Androidem tato platforma nefungovala.

Osvědčila se mi platforma Padlet.com sekce společná galerie. Její výhodou je, že učitel fotky schvaluje před tím, než jsou viditelné pro všechny. Žáci si mohou fotky vzájemně komentovat přímo v komentářích pod fotkou.

Úložiště s 1. skupinou: Google fotky: (tolik se neosvědčilo)

2. skupina úložiště přes Padlet.com:

Cíl: Zachytit originální fotografie z experimentu, zjistit, co voda dokáže spolu s uměním a fyzikou a chemií

Ekologické téma:

Jak na recyklaci oleje?

- Voda má větší hustotu než olej = je těžší, proto je olej na vrchu a snadno ho oddělíme lžicí
 - Víte, jak se nazývá směs dvou kapalin, které mají různou hustotu? =EMULZE
- Olej jsem přemístila ze skleněné lahve do PET lahve před recyklací, proč?

Co by se nemělo vypouštět do kanalizace?

- látky infekční
- jedy a žíraviny
- kyselé, anebo alkalické roztoky
- omamné látky
- organická rozpouštědla
- silážní šťávy, zvířecí trus, moč a hnůj, průmyslová hnojiva, pesticidy
- látky působící změnu barvy vody
- odpadní kapalné látky z fotografického průmyslu

(koncentrovaný roztok vývojek, aktivátorů, ustalovačů a ostatních roztoků s obsahem stříbra)

- látky, které mohou způsobit ucpání kanalizační stoky (vlhčené ubrousky, pleny apod.)
- pevné odpady včetně kuchyňských odpadů, ať ve formě pevné nebo rozmělněné (např. odpady z drtičů kuchyňského odpadu, stelivo pro kočky apod.), které se daří likvidovat tzv. „suchou cestou“.
- odpadní rostlinné a živočišné jedlé oleje a tuky (např. použité fritovacíoleje)

Vychladlý olej nalijte do PET lahve (nikdy ne skleněné!). Až bude lahev plná vyhodte ji do **kontejneru ta tuky**. Pokud poblíž nejsou, tak **do směsného odpadu**. Malé množství v pánvi nebo hrnci vytřete papírovou utěrkou a vyhodte do směsného odpadu.

3.4.4 Skica

Pustili jsme si zvuky moře a promítla jsem žákům několik obrázků technikou dot painting. Měli se zamyslet, co všechno voda je. U první skupiny jsem jim nechala téma velmi volné a mohli si vybrat cokoliv, co s tématem vody souvisí, a to nakreslit jako

skicu na formát A4. Nabídla jsem jim, že mohou nakreslit vodního živočicha či proudy vody. Bohužel někteří žáci skicu odfláknuli zobrazením pár vln a nebyli si jistí, co nakreslit. Společně jsme našli cestu. U druhé skupiny jsem proto dala jasné zadání, ale chtěla jsem, aby žáci pořád měli možnost výběru, zadala jsem tedy, ať si vyberou jedno téma, které nakreslí jako skicu:

1. vodní živočich (želva, delfin, kosatka...)
2. proudy moře, které budou barevně propracované
3. zapojení aboriginského obrazce(symbolu) do obrázku

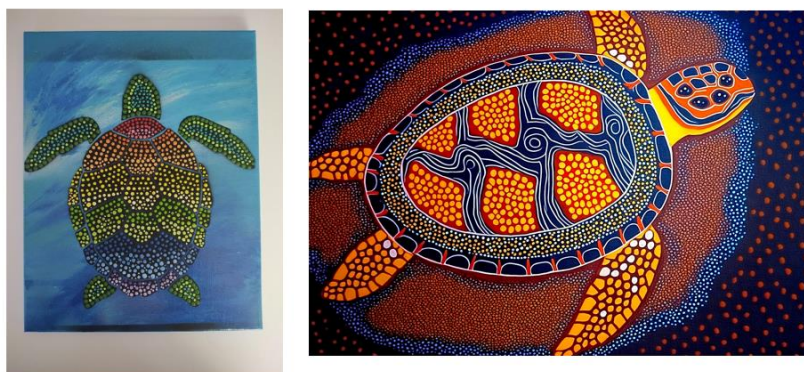
Ke každému tématu jsem žákům promítla inspirační obrázky

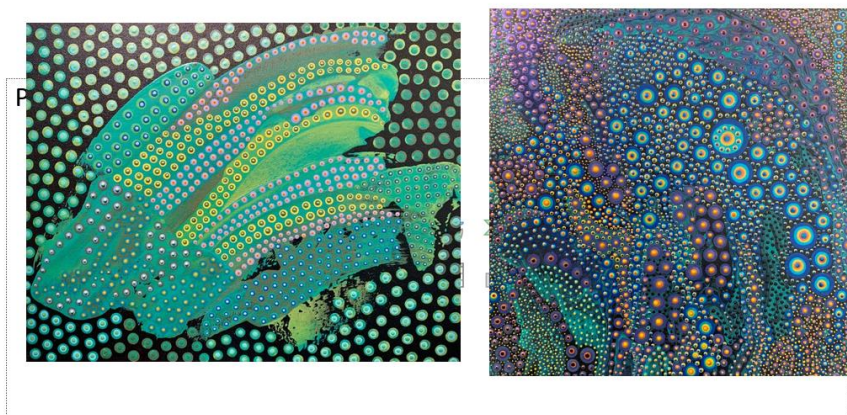
Nakresli 3 **skici**, ve které si rozvrhneš, jak bude vypadat tvůj obraz tečkovanou technikou. Tématem obrazu bude voda.

1. skica vodní živočich
2. skica vlnky, měnící se proud vody
3. skica využij alespoň jeden symbol z aboriginského umění

Inspirace jak si s tématem můžete poradit

Symbol tábořiště např.:

Kompetence tohoto bloku:

- K řešení problému, kreativity – Žáci vytvořili originální fotografie z experimentu
- K učení, empirická – Žák pracuje na základě postupu, ověřuje výsledek experimentu, zkoumá souvislosti s mezioborovými vztahy
- Komunikativní, dialogu – spolupracuje ve skupině, domlouvá se, pomáhá ostatním

- Komunikativní, dialogu – spolupracuje ve skupině, domlouvá se, pomáhá ostatním
- Sociální a personální, prožitku – Žák zažívá pomocí tvořivé hry zážitek, díky kterému dochází k poznání

Reflektivní bilance: Žáci potřebovali upozorňovat na velikost formátu, často kreslili menší obrázky do rohu a nevyužili celý formát. Dokud bylo téma skici zadáno příliš volně (Nakreslete, co se vám vybaví při poslechu hudby vody), pro žáky to bylo paradoxně nevýhodné. Nebyli si jistí, co nakreslit. Někteří kresbu odbyli pár čarami ve tvarech vlny. Když jsem téma v alteraci více specifikovala a ukázala fotky toho, jak se s tématem mohou vyrovnat a chtěla po nich, aby nakreslili (1. vodního živočicha 2. proudy vody ve spirálách 3. aborginský symbol zapojený do tématu vody), tak se žákům lépe pracovalo a vznikly kvalitní skici.

Očekávané výstupy tohoto bloku:

- Žák nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů. (Při tvorbě experimentu postupuje podle návodu, hledá řešení a snaží se dosáhnout výsledku.)
- Žák při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření (vytváří a upravuje fotografie, hledá nejvhodnější úhel, světlo)

2. Výtvarný blok (2 vyučovací hodiny)

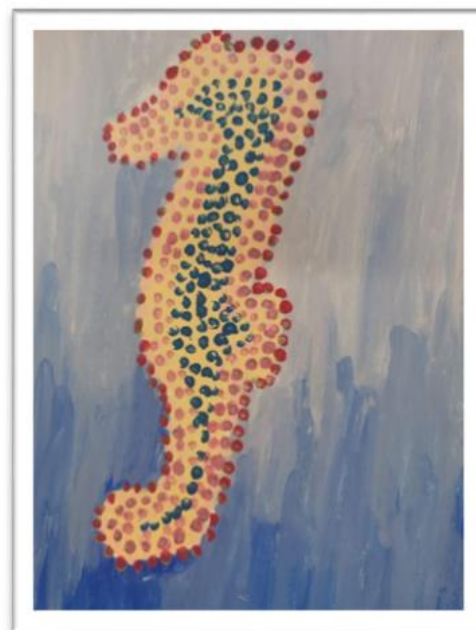
2.1 Malba obrazu technikou dot painting

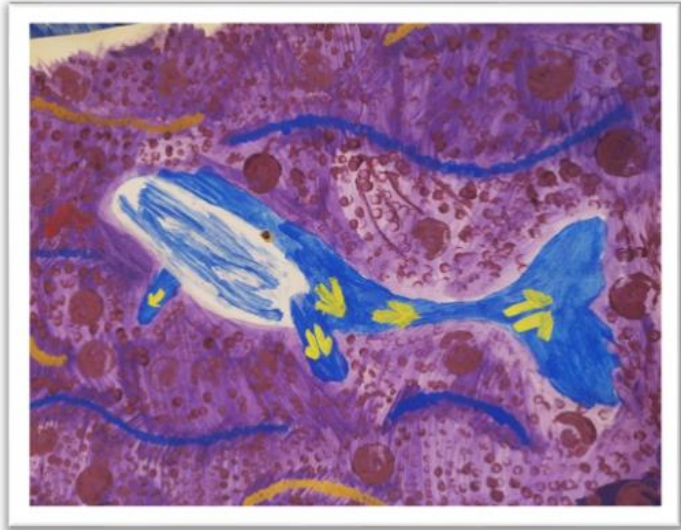
Žáci, kteří měli schválenou skicu mohli začít malovat.

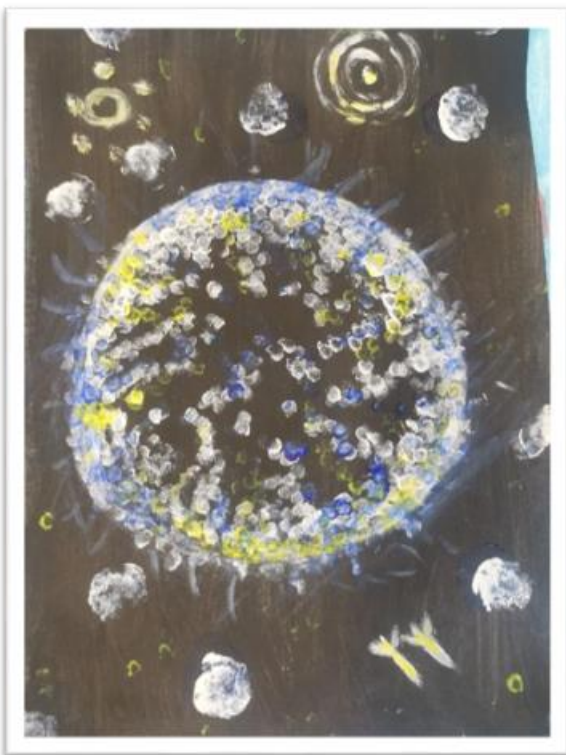
Nejprve si žáci udělali podmalbu anilinovými barvami. Poté obtiskovali předměty jako korky, tyčinky do uší, tužky, štětce do akrylových barev a vytvářeli obtisky na čtvrtku. K malování jsme si pustili zvuky moře a na žáky to mělo velmi uklidňující vliv.

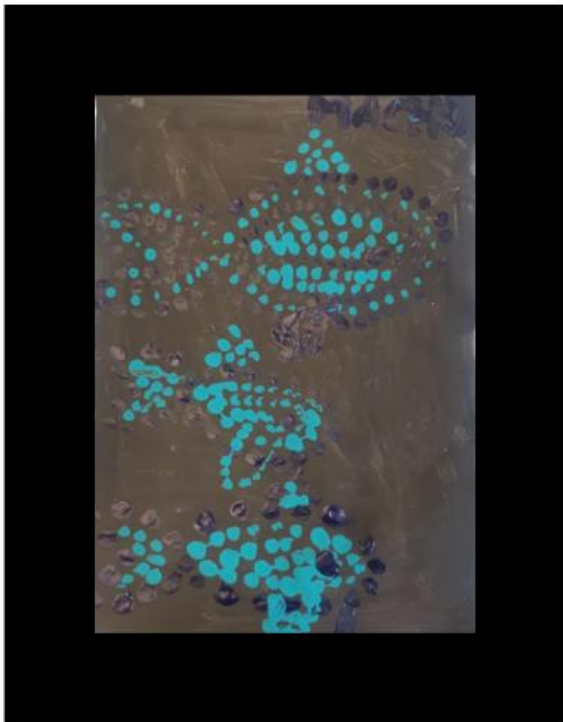
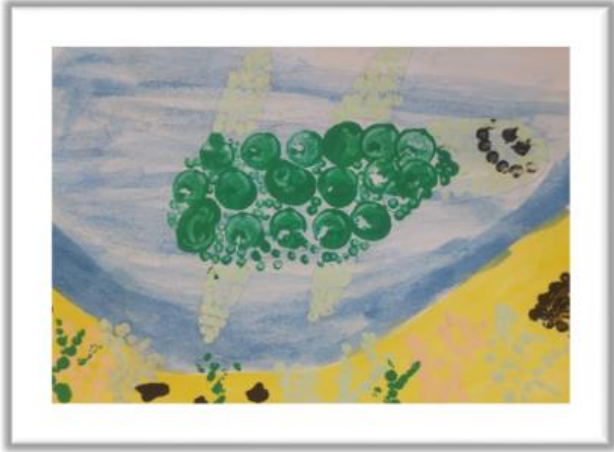
Žáci dokončovali obrazy ještě s paní učitelkou Arabellou Kalis, protože nám poslední hodina odpadla kvůli přírodovědné olympiádě. Paní učitelka mi vyfotila výsledné obrázky.

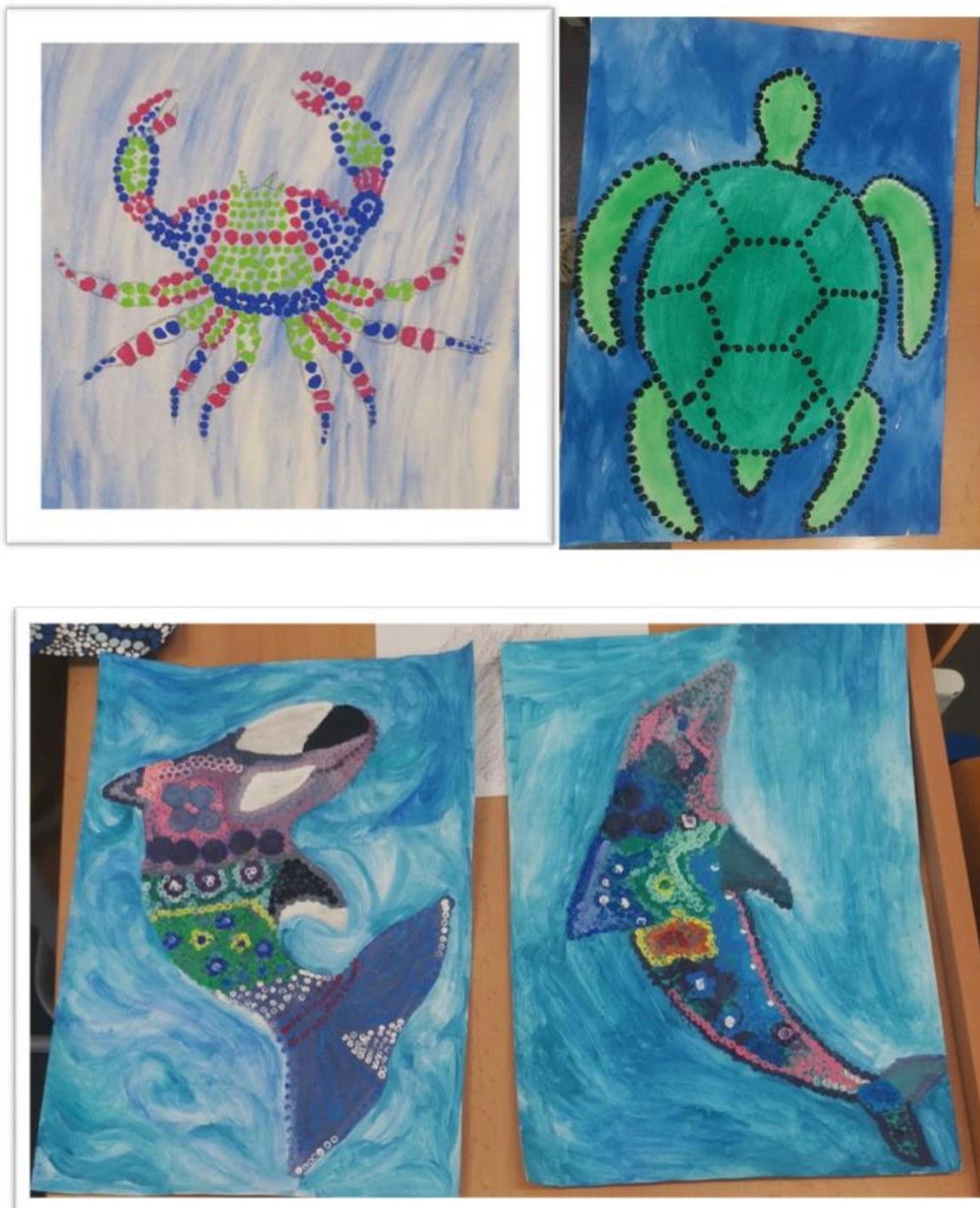
Fotodokumentace finálních obrázků 1. skupina:

Pro žáky jsem měla připravenou reflexi, kterou jsme bohužel nestihli:

2.4 Reflexe s plastovými víčky

Celý tento celek zakončíme krátkou reflexí, která bude zaměřená na tvorbu. Žákovská díla budou na stolech, žáci budou mít plastová víčka a budou je dávat před obraz v 1. kole: ten, který ve mě vzbuzuje největší klid, 2. kole ten, který je nejvíce dynamický a energický, 3. kole: Ten, který je nejvíce popisný a vypráví nějaký příběh.

Žáci by pak popisovali svůj výběr a argumentovali, proč se rozhodli takto hlasovat. Měla bych připravená víčka navíc a hlasovala bych pro žáky, kteří by nedostali žádné víčko.

Kompetence tohoto bloku:

- Pracovní, technická – Žák při tvorbě skici uplatňuje své dovednosti kresby tužkou, uhlem, pastelkou.
- Občanská, kulturní a společenská – Seznamují se se s technikami současných umělců, kteří ctí dlouholetou tradici aborigineckého umění, inspirují se jejich tvorbou.
- K řešení problému, komparace – Porovnávají svou skicu a fotku, hledají souvislosti a ty rozvíjejí v abstraktním obraze
- Tvůrčí produkce – Vytvářejí abstraktní obraz obtiskováním různých předmětů – korky, tyčinkami do uší, druhé strany štětců, pastelek, prstů, gumy.
- Sociální a personální, hodnocení – Žáci hodnotí vzájemně díla pomocí plastových víček vybírají, jak na ně díla působí.

Očekávané výstupy:

- Žák využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy
- (Při kresbě skici, při malbě abstr. obrazu)
- Žák rozpoznává specifčnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci.
- (Při malbě využívá techniku dot painting, kterou nejprve poznal teoreticky, poté ji uplatňuje v praxi.)
- Žák v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky.
- (Žák rozpozná rozdíl mezi impresionismem a technikou dot painting.)
- Žák pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání.

Závěr

Práce byla logicky rozčleněna do třech částí, z nichž za zásadní považujeme praktickou část, ve které jsme si představily obrazy zhotovené výhradně pro účely této diplomové práce. Jejich vyhotovením jsme splnili cíl práce a prozkoumali jsme téma vody nejen teoreticky, ale také prakticky. Obrazy budou vystaveny také v Jindřichova Hradci a v Prachaticích.

Psaní teoretické práce nám pomohlo při samotné tvorbě, odlišné přístupy umělců k motivu vody nám otevřely nové možnosti, např. využití malířského tmelu. Tematicky nás nejvíce inspirovala Zaria Forman pastelovými kresbami ledovců a Peter Doig a jeho odrazy na vodí hladině. Bylo by jistě zajímavé bádát po dalších umělcích, kteří ve své tvorbě vodu jako motiv intenzivně využívají, nabízí se nám např. český malíř Patrik Hábl a jeho site specific, či prof. akad. sochař Kurt Gebauer a jeho plavkyně.

V neposlední řadě nesmíme opomenout didaktickou část, ve které jsme se pokusili vodu jako výtvarné téma zprostředkovat žákům. Kromě popisu průběhu výtvarných bloků zde máme i fotografie z celého procesu, který byl obohacen o výtvarný experiment.

Psaní této práce bylo obohacujícím zážitkem a doufáme, že přenese inspiraci na všechny čtenáře či diváky.

Použitá literatura

"The Earth Art Movement Overview and Analysis". TheArtStory.org. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.theartstory.org/movement/earth-art/>.

"It is a canvas that throws down the gauntlet to the most accomplished landscape and marine painters of the day, and proclaims its superiority to them all." Turner in the Clore Gallery: an illustrated guide. 4th, rev. ed. London: Tate Gallery, 1994, s. 21. P

Ateliér na Seině. *online* [cit. 1.4.2024] Dostupné z: <https://slavneobrazy.cz/cs/monet-claude-atelier-na-vode-na-seine-ido-2104>.

BLÁHA, Jaroslav. Výtvarné umění a hudba: Tvar prostor a čas I/2. Togga. 2013. ISBN 978-80-7476-09-8.

CURTIS, David J.; REID, Nick; BALLARD, Guy. Communicating Ecology Through Art: What Scientists Think. *Ecology and Society*, roč. 17, č. 2, červen 2012, s. (15 stran). *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/26269030>.

ČENSKÝ, Jan. NOVOTNÁ, Jitka. Příběhy z kalendáře. Impresionismus. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://dvojka.rozhlas.cz/monetuv-obraz-impresie-vychod-slunce-dal-nazev-celemu-umeleckemu-smeru-9112747>.

Fisherman and the sea. . Joseph Mallord William Turner. Galerie Tate. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.tate.org.uk/art/artworks/turner-fishermen-at-sea-t01585>.

FORMAN, Zaria. Antarktika. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: https://www.zariaforman.com/antarctica?lightbox=image_1g6f.

HRABÁLEK, A. Kantova estetika u Williama Turnera a Claudia Lorraina. Bakalářská diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Filozofická fakulta, Seminář estetiky. Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Krajtl. Brno, 2014. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: https://is.muni.cz/th/mqyhb/Kantova_estetika_u_Williamu_Turnera_a_Clauda_Lorraina.pdf.

Hydratace a voda v lidském těle . InBody. 2023. *online* [cit. 1.4.2024] Dostupné z: <https://www.inbody.cz/blog/844-hydratace-a-voda-v-lidskem-tele>.

JAVACHEFF, Christo, CLAUDE, DENAT DE GUILLEBON, Jeanne-Claude. Obklopené ostrovy. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://christojeanneclaude.net/artworks/surrounded-islands/>.

LIPINSKA, Kinga. Od Giotta k Rubensovi: Křest Páně v malbě. *Liturgical Art Journal*, 09. ledna 2019. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.liturgicalartsjournal.com/2019/01/from-giotto-to-rubens-baptism-of-lord.html>.

Snow Storm. Steam-Boat off a Harbour's Mouth. Joseph Mallord William Turner. Galerie Tate. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.tate.org.uk/art/artworks/turner-snow-storm-steam-boat-off-a-harbours-mouth-n00530>.

SYROVÁ, H. Umělecké tendence v krajině. Diplomová práce. Vedoucí diplomové práce: Dohnalová, B. Ing., Ph.D. Brno: Mendelova univerzita, Zahradnická fakulta, 2015. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: https://theses.cz/id/jvirrv/zaverecna_prace.pdf.

ŠIMÁNKOVÁ, Lucie. Japonský mistr Hokusai: Velká vlna, hora Fudži a svérázný perfekcionista plně oddaný umění. Česká galerie. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://ceskegalerie.cz/cs/umelci/japonsky-mistr-hokusai-velka-vlna-hora-fudzi-a-sverazny-perfekcionista-plne-oddany-umeni>.

Turner, rain, steam and speed. The Great Western railway. Romantismus. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://khanovaskola.cz/video/300/1005-turner-dest-para-a-rychlost-velka-zapadni-zeleznice-1844>.

WITZEL, Michael. Voda v mytologii. Daedalus, roč. 144, č. 3, s. 18-26. (9 stran) *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/24711227>.

WITZEL, Michael. Voda v mytologii. Daedalus, roč. 144, č. 3, s. 18-26. (9 stran) *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/24711227>.

"The Earth Art Movement Overview and Analysis". TheArtStory.org. *online* [cit. 31.3.2024] Dostupné z: <https://www.theartstory.org/movement/earth-art/>.

BENEDIKTOVÁ, Jana. Bazén za téměř 2,1 miliardy. Hockney pokořil aukční rekord za dílo žijícího umělce. 2018. ČT24. *online* [cit. 1.4.2024] Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/kultura/bazen-za-temer-2-1-miliardy-hockney-pokoril-aukcni-rekord-za-dilo-zijiciho-umelce-71964>

DUMAS, Ann. Válečné lekníny: jak Monet vytvořil svou zahradu v Giverny. 2015 Royal Academy. *online* [cit. 1.4.2024] Dostupné: <https://www.royalacademy.org.uk/article/monet-modern-garden-ann-dumas>.

Nové nejdražší dílo žijícího umělce: Hockneyho obraz za 2,1 miliardy korun. ČTK Kultura. 2018. *online* [cit. 1.4.2024] Dostupné z: <https://magazin.aktualne.cz/kultura/umeni/david-hockney-portret-umelce-bazen-drazba-umeni-rekord/r~3b26e600e98411e8b2380cc47ab5f122/>.

Teorie Jin-Jang. *online* [cit. 1.4.2024] Dostupné z: <https://www.smer-zdravi.cz/teorie-yin-yang-jin-jang.html>.

Seznam obrázků

Obrázek 1 Festival Kumph Mela Lisa Kristine. 2001.	6
Obrázek 2 El Greco. Křest Páně.	7
Obrázek 3 Kacušika Hokusai: Velká vlna u Kanagawy .1830–1832.	8
Obrázek 4 Spiral Jetty, 2023	10
Obrázek 5 Spiral Jetty	10
Obrázek 7 Obklopené ostrovy, Christo a Jeanne-Claude	11
Obrázek 6 taktěž	11
Obrázek 8 Přípravné kresby Obklopených ostrovů, Christo a Jeanne-Claude	12
Obrázek 10 Zaria Forman. Wihelmina Bay, no. 2, Antarktida, 2018, suchý pastel na papíru, 148 x 188 cm	13
Obrázek 9 Zaria Forman. Danco island, Antartida, suchý pastel na papíru, 2019, 152 x 244 cm.....	13
Obrázek 11 Zaria Forman, Velrybí zátoka, 2016	13
Obrázek 12 William Turner. Déšť, pára a rychlost. 1844	14
Obrázek 13 William Turner. Sněhová bouře na moři. 1842.....	15
Obrázek 14 William Turner – Rybáři na moři. 1796.....	16
Obrázek 15 Claude Monet. Východ slunce. Imprese.	17
Obrázek 16 Claude Monet. Vodní ateliér.	17
Obrázek 17 Claude Monet. Japonský most. 1899. olej na plátně.....	18
Obrázek 18 Claude Monet. Lekniny se smutečními vrbami, 1916-19, olej na plátně. 160 x 180 cm.....	19
Obrázek 19 David Hockney: Portrét umělce (Bazén se dvěma postavami), 1972	20
Obrázek 20 Digitální kresba. Rosný bod. Vlastní zpracování.	22
Obrázek 21 Detail Digitální kresby. Rosný bod. Vlastní zpracování.	22
Obrázek 22 Rosný bod. 90 x 90 cm. Akryl na plátně. Vlastní zpracování.	23
Obrázek 23 Rosný bod. 90 x 90 cm. Akryl na plátně. Vlastní zpracování v prostoru.	Chyba! Záložka není definována.
Obrázek 24 Kapka dávající život. Digitální kresba. Vlastní zpracování.	25
Obrázek 25 Kapka dávající život. Akryl na plátně. 100 x 80 cm Vlastní zpracování. ...	25
Obrázek 26 Kapka dávající život. V prostoru. Akryl na plátně.....	Chyba! Záložka není definována.
Obrázek 27 Tající ledovec. Digitální kresba. 2023	26
Obrázek 28 Tající ledovec. Akryl na plátně 100 x 80 cm	28
Obrázek 29 Tající ledovec. Akryl na plátně 100 x 80 cm	30
Obrázek 30 Dům architekta v Ravine – Peter Doig.....	31
Obrázek 31 Bílá kanoe – Peter Doig	31
Obrázek 32 Odraz, jak vpadá tvoje duše (Reflection) - Peter Doig	32
Obrázek 33 Digitální kresba finální. Louže. Skica 2	32
Obrázek 34 Digitální kresba přípravná. Louže. Skica 1	32
Obrázek 35 Louže. vlastní archiv. Obraz před konzultací.....	33
Obrázek 36 36 Louže. Akryl na plátně. 100 x 70 cm.	33
Obrázek 37 Louže. Vlastní archiv.	34
Obrázek 38 Louže. Vlastní archiv. Východ slunce.	34